

Jaarverslag 2025

Een terugblik op een dynamisch jaar en vooruitblik op
nieuwe uitdagingen in 2026

Alle foto's en afbeeldingen zijn van Archeologie West-Friesland met uitzondering van de in het bijschrift genoemde fotografen of copyrighthouders.

De tekst in dit jaarverslag is geschreven zonder kunstmatige intelligentie.

Afbeelding voorblad:
Archeoloog Bart ter Steege vertelt kinderen van basisschool Sint Jan in Waarland (gemeente Schagen) over een gevonden skelet tijdens een opgraving in Zijdewind.

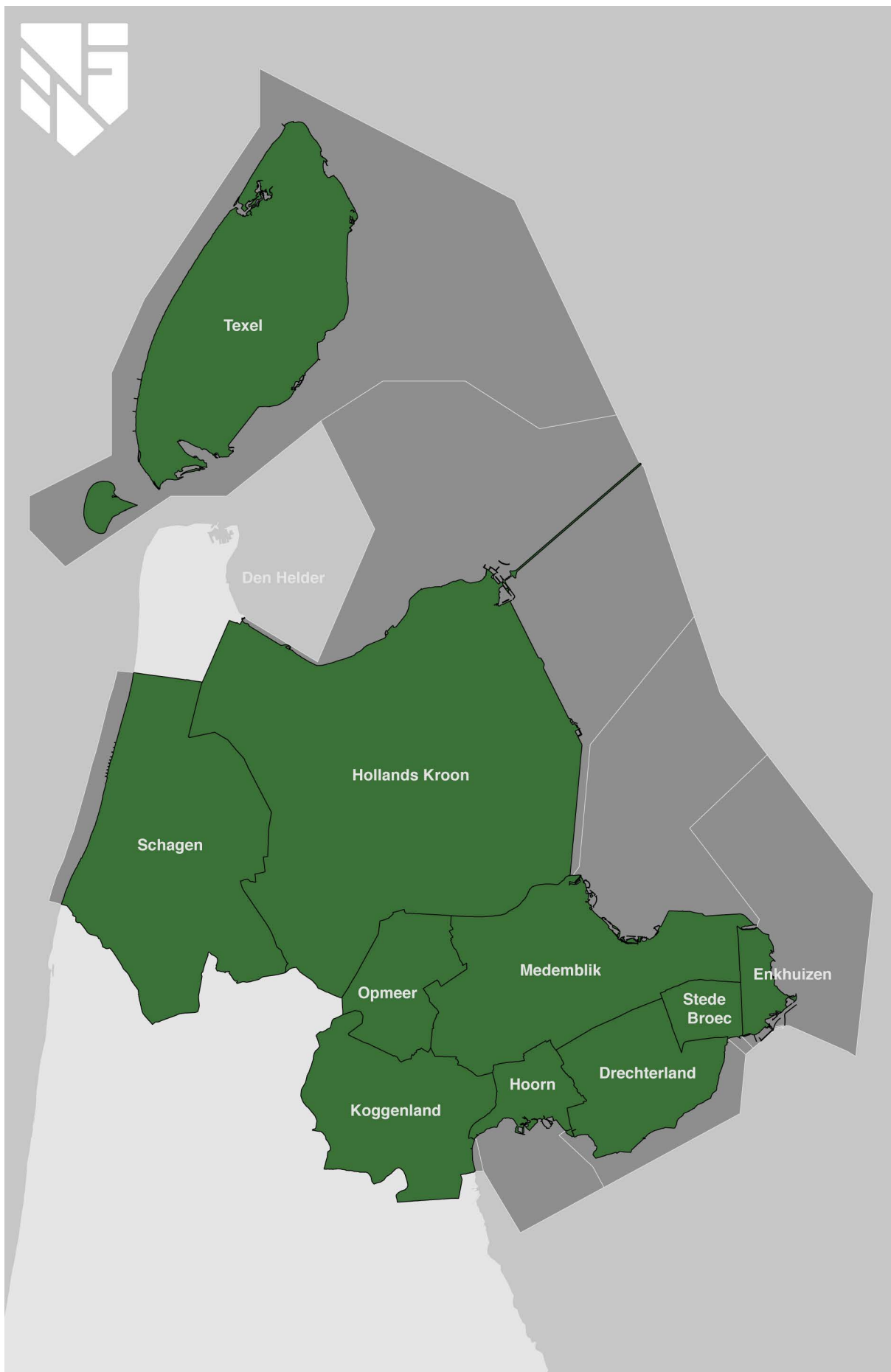
Jaarverslag 2025

Een terugblik op een dynamisch jaar en vooruitblik op nieuwe uitdagingen in 2026

M.H. Bartels

Redactie: B.C. ter Steege

Met bijdragen van: D.M. Duijn
S. Gerritsen
A.S. de Groot
J. Lubbers
F. Postma
C.L. Raven
F.C. Schinning
C.M. Soonius
S.J.M. Veenstra

Het gemeentelijke samenwerkingsverband Archeologie West-Friesland.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Taak en missie	6
3. Organisatie, personeel en huisvesting	7
4. Actorregister	13
5. Publieksbereik	14
6. Ontvangen en gegeven schenkingen	23
7. Educatie	23
8. Website en social media	27
9. Bouwen, saneren, slopen en behouden	29
10. Portable Antiquities Netherlands	32
11. Lichte Gemeenschappelijke Regeling	33
12. Overzicht van adviezen	34
13. Depot Archeologie Hoorn gebouw A	36
14. Waterbodem en maritieme archeologie	37
15. Beleidsmatige ontwikkelingen	43
16. Provinciaal depot & museum Huis van Hilde	52
17. Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed	52
18. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen	52
19. Externe contacten	53
20. Jaarplan 2026	54
Bijlage 1 - Activiteiten medewerkers Archeologie West-Friesland	57
Bijlage 2 - Verschenen rapporten (WAR) en notities (WAN)	67

Kinderen van basisschool De Marinx (gemeente Hollands Kroon) bestuderen een skelet tijdens het educatieproject Koeienkerk (foto: Fleur Schinning).

1. Inleiding

In de gemeenten van West-Friesland, de Noordkop en Texel is het expansie in de vorm van woningbouw, infrastructuur en aangepast gebruik van land- en zeebodem wat de klok slaat. Waar in het verleden naast elkaar werd gebouwd, wordt nu op meerdere plekken de hoogte in gebouwd. Inbreiding in dorpen en steden is gebruikelijk geworden. Bouwwerken uit de jaren '50-'80 worden geamoveerd ten behoeve van meer woningbouw. Het open landschap loopt tegen de grenzen aan. Verouderde ondergrondse infrastructuur wordt grootschalig vervangen. Ook kunstwerken lopen op hun eind en zijn aan vernieuwing toe. Daarnaast eist de energietransitie veel ruimte op, ook in de binnensteden. Ook op de waterbodem is het een drukte van belang. Steeds meer partijen gebruiken deze ruimte voor recreatie, watervoorziening en scheepvaart. Deze ontwikkelingen zullen in de komende jaren alleen maar toenemen.

Bij de bovengenoemde initiatieven speelt het archeologisch bodemarchief telkens een rol. Daarom is het mandje van de advisering van Archeologie West-Friesland goed gevuld. Het is vaak ternauwernood mogelijk om alle gemeenten en andere partijen tijdig van adequaat advies te voorzien. Tevens is het veel werk om de adviezen om te zetten in concrete acties. Van veldtoetsen, directievoeringen tot monitoringen, behoud in situ en van klein proefonderzoek tot grootschalig veldonderzoek.

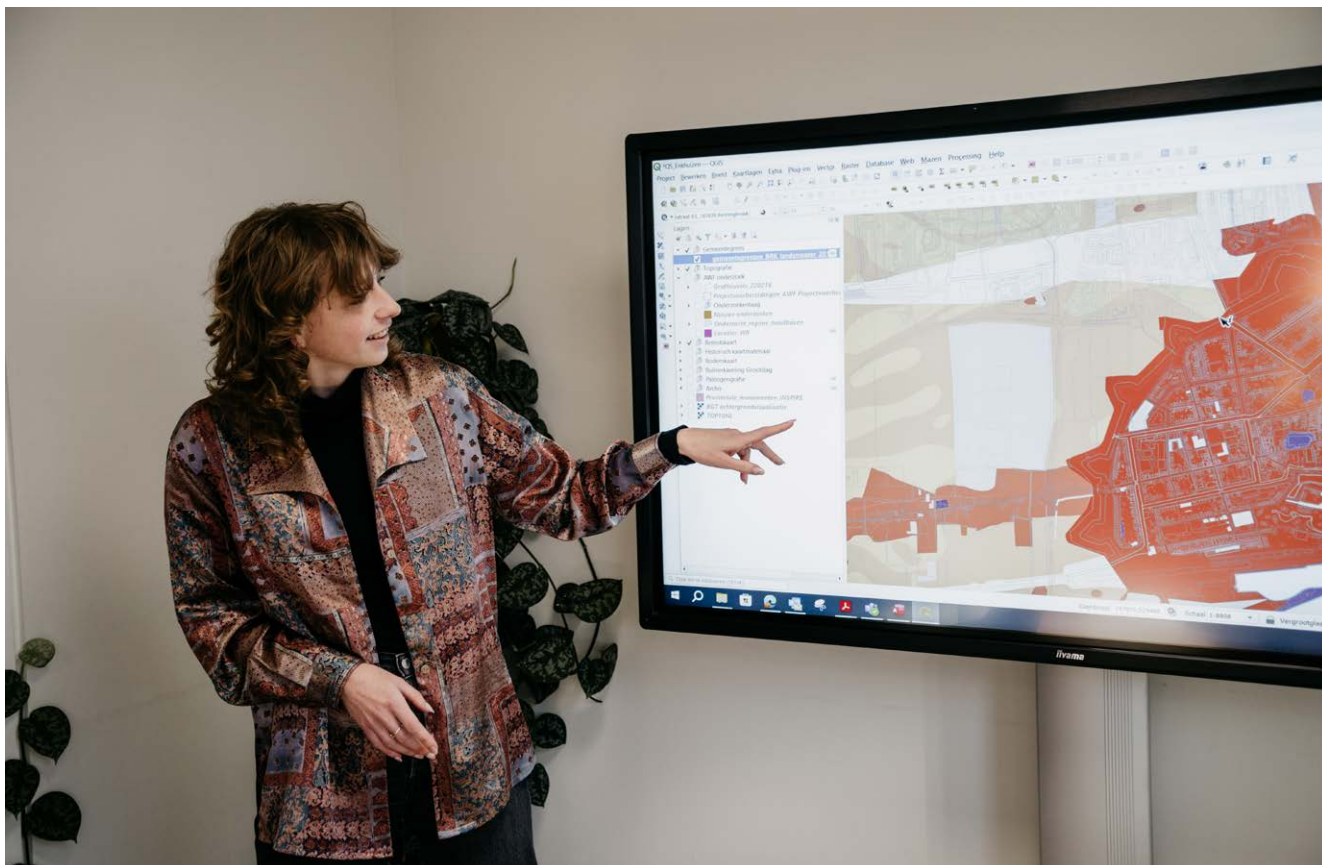
Ook dit jaar is het gelukt om veruit de meeste adviestaken tot een goed einde te brengen. Vanwege de werkzaamheden van alledag is het vaak lastig om de missie van de archeologie, de bewustwording van de waarde van ons gezamenlijk erfgoed, op koers te houden. Dat is iets om ook in 2026 voor te waken.

drs. Michiel H. Bartels, gemeentelijk archeoloog van Hoorn

drs. Carla M. Soonius, regio-archeoloog West-Friesland

P.C. Meijers, teamhoofd Erfgoed-VVH, Hoorn

Advisering bij Archeologie West-Friesland.

2. Taak en missie

De taak en missie van het samenwerkingsverband is wat betreft de advisering en ondersteuning aan gemeenten in vergelijking met 2024 onveranderd gebleven.

De uitvoering van archeologisch onderzoek, met uitzondering van de veldtoets, valt buiten de lichte GR. Over de meest boeiende onderzoeken wordt in de [jaarlijkse Archeologische Kroniek Noord Holland](#) verslag gedaan.

Advisering bij Archeologie West-Friesland.

3. Organisatie, personeel en huisvesting

Kernteam

Het ambtelijk kernteam van functionarissen bestond in 2025 uit de senior-archeologen drs. Michiel Bartels, drs. Sander Gerritsen, Anne de Groot MA, drs. Carla Soonius, dr. Christiaan Schrickx, drs. Bart ter Steege en de archeologen drs. Dieuwertje Duijn, Jasper Leek MA, Fleur Schinning MA en Sil Veenstra MA. Tijdelijke ondersteuning werd verkregen van Julian de Haas en Cas Raven.

Archeologisch assistenten Etienne van Paridon en Cees de Boer hebben hun werk voortgezet. Rina Klein heeft tot april 2025 haar werk als officemanager voortgezet. In juni 2025 is Marina Vlietstra als Office Manager aangetreden. Aad Weel en Joost Lubbers hebben de buiteninspecties, monitoringen en het metaaldetectiewerk verricht. Ondanks de inzet van Julian de Haas, is de werklast bij de adviseurs onveranderd gebleven. In 2026 wordt wederom gepoogd met behulp van nieuwe vaste krachten en tijdelijke krachten dit op te lossen.

Vrijwilligers

Het vaste team van vrijwilligers is in 2025 weer volop aan de slag gegaan. Ans Vissie en Els Winters voor leer- en textielfondsten, Lies de Sitter voor de botanie, Bert Balk, Dolf van Doorm, en Peter van Oudheusden voor de vondstenwasserij, materiaalrestauratie en veldassistentie. Leo van den Thillart is afgezwaaid. Op 3 juli is een passend afscheid georganiseerd. Hij is opgevolgd door Simone Pistor. Frank Pennekamp heeft zich in het buitengebied met de bronstijd beziggehouden. Frank Postma heeft zich het gehele jaar beziggehouden met de numismatiek en het vullen van de website van Portable Antiquities Netherlands (PAN) en met de Duitse database voor de verspreiding van baardmankruiken.

De jaarexcursie in Nagele met medewerkers en vrijwilligers van Team Erfgoed.

Hans van Poelje bleef all round vrijwilliger en bleef zich toeleggen op de digitale fotografie en het maken van dronebeelden.

Op Texel was in 2025 weinig activiteit met vrijwilligers. Paul Dekker heeft zijn metaaldetectie voortgezet voor AWF. Annet van boven heeft geassisteerd met zeven op de opgraving in de Wezentuin, Den Burg. De verkenningen in het getijdengebied nabij De Cocksdorp zijn voortgezet.

Studenten

Cas Raven richt zich voor zijn MA-scriptie aan de Universiteit Leiden op de verdwenen kerken en kerkterreinen in West-Friesland uit het begin van de late middeleeuwen. In deze periode vonden grootschalige veenontginningen plaats, waardoor bewoning in dit gebied mogelijk werd. Door inklinking en oxidatie van het veen daalde het maaiveld, met als gevolg dat nederzettingen werden verplaatst en kerkterreinen buiten gebruik raakten.

Het doel van de scriptie is het lokaliseren van deze verdwenen kerkterreinen met behulp van niet-verstorend onderzoek, zoals historisch kaartmateriaal en schriftelijke bronnen, het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), luchtfoto's en vondstmeldingen. Daarmee beoogt dit onderzoek bij te dragen aan een betere bescherming van deze terreinen door opname in de archeologische beleidskaarten, en tegelijkertijd meer inzicht te bieden in de bewoningsdynamiek van West-Friesland. De verwachting is dit onderzoek in juni 2016 af te ronden.

Hans van Poelje heeft in 2025 weer prachtige dronebeelden van opgravingen gemaakt. Op de foto is de opgraving aan Westerblokker 16-18 te zien in april 2025. Hier is voor het eerst in de gemeente Hoorn een complete plattegrond van een middeleeuwse boerderij teruggevonden. Het bleek ook nog eens om een zeer opvallend boerderijtype te gaan, dat wijst op Friese kolonisten.

Amber Lek (Saxion) is als all round stagiaire van 1-8-2025 tot en met 16-1-2026 gestart. Zij heeft diverse administratieve klussen opgepakt, geassisteerd bij het veldwerk en ondersteund bij het uitzoeken en beschrijven van grote en kleine vondstcomplexen,

Project Korenmolen Warmenhuizen

Myrthe Koeman (Universiteit Leiden, Archeologie) is op 7-7-2025 gestart om in gezamenlijkheid het project 'De Korenmolen van Warmenhuizen' op te pakken.

In het Westfriesse dorp Warmenhuizen heeft gedurende vele jaren een archeologisch onderzoek plaatsgevonden in de achtertuin van de stolpboerdij aan de Sportlaan 1. AWN lid Roel Zutt had aldaar in de vrije uren een eigen opgraving gehouden. Hierbij is een overstelpende hoeveelheid vondsten gedaan, naar schatting gaat het om ongeveer 10 m³ aan scherven keramiek en andere objecten. De nadruk ligt in de late 16de tot en met 19de eeuw, met een optimum rond 1700. Voordeel van de collectie is dat alles wat is opgegraven nog aanwezig is, niks is verkocht of geruimd of zoekgeraakt. De heer Zutt heeft alles in zijn stolp en de naastgelegen boet opgeslagen in de hoop op uitwerking, rapportage en aanlevering aan het provinciaal Depot te Castricum. Daarnaast zijn alle vondsten destijds al gewassen en stabiel opgeborgen. Grote vondstcomplexen van het platteland zijn zeldzaam. Bij onderzoek naar stolpboerderijen is de hoeveelheid vaak beperkt. Hier gaat het echter om een terrein van een korenmolen aan een vliet, een brede sloot, die de dorpen in westelijk West-Friesland met elkaar verbond. Deze sloot is destijds voorzien van beschoeiingen waartussen dit huishoudelijk afval is gestort.

Stagiaire Amber Lek met de rand van een 12de-eeuwse Pingsdorfpot op de opgraving aan de Westerblokker.

Het project 'De Korenmolen van Warmenhuizen'. Hier worden de scherven gesorteerd door Roel Zutt en Mythe Koeman.

Omdat dit een rijke informatiebron kan zijn over het dagelijks leven in het dorp en vooral op en rond de molenplaats, is na een degelijke voor-inventarisatie van het materiaal begonnen met onderzoek. Op basis van een projectplan zijn de eerste handelingen op dit vondstcomplex archeologisch en historisch verricht.

Dat heeft vanaf 7 augustus 2025 geleid tot een eerste actie, namelijk het splitsen van de vondstcategorieën conform het Deventer Systeem. Daarnaast zijn specifieke materiaalgroepen als leer, textiel en tabakspijpen gesorteerd. Roel Zutt (AWN) en Myrthe Koeman (stagiair Universiteit Leiden) hebben samen met anderen hier veel werk verzet. In 2026 zal verder worden gegaan met de specifieke functiegroepen te analyseren.

Vondstcomplex Herberg het Roode Hert

Jay Jordens heeft vanuit de Universiteit Leiden, Archeologie zich van 3-11-2025 tot en met 23-1-2026 beziggehouden met de bestudering van het archeologisch vondstcomplex van Herberg het Roode Hert te Bovenkarspel (project 357). Het betreft een ongereguleerde 'opgraving', waardoor er weinig contextinformatie is bij de vondsten. Het materiaal bestaat uit ca. veertien kratten gebruikskeramiek, bouwkeramiek, glas, natuursteen, en metaal uit de late middeleeuwen en vroegmoderne tijd. De vondsten worden gedetermineerd conform het Deventer-systeem en geïnterpreteerd met als doel het verkrijgen van materiaalkennis van de postmiddeleeuwse periode. Naast het vertrouwd raken met het materiaal is het doel om de dagelijkse werkzaamheden te leren kennen.

Veldtechnicus Etienne van Paridon bij de nieuwe transportbus.

Boeiankerstenenproject

Elmer Andriessen (Saxion) heeft zich van 3-2-2025 tot en met 14-4-2025 ingezet voor het Boeiankerstenenproject. Omdat het project niet gereed is, zal het op een later moment weer worden opgepakt.

Werkdepot

De loods aan de Oude Veiling 35 te Zwaag is ongewijzigd gebleven. De was-, spoel, droog- en opslagfunctie bleef hier gehandhaafd. Tevens vinden hier 'vuile' werkzaamheden plaats als het zagen van houtmonsters. Diverse technische inspecties zijn uitgevoerd die allen goed zijn afgelopen.

Vervoer

In september is door de gemeentewerf van Hoorn een fonkelnieuwe werkbus van het type Renault Master geleverd. De oude Fiat Ducato was op en versleten en diende te worden vervangen. De nieuwe transportbus is voorzien van een keurige en praktische intimmering. De bus voldoet aan de laatste veiligheids- en brandstofdiseisen. De bus is voorzien van de juiste belettering en striping. Daarmee zijn nu voor de projecten en inspecties twee bussen beschikbaar. De kleine bus is vooral voor de binnenstad projecten bedoeld.

Rondleidingen over Schokland en door het Waterloopbos tijdens het personeelsuitje van 2025.

Personeelsuitjes

Het traditionele Nieuwjaarsdiner vond op 16 januari plaats bij Thais restaurant Buriram te Hoorn.

De jaarexcursie op woensdag 10 juli ging naar de Noordoostpolder. Het model- en pioniersdorp Nagele mag voor Nederland en de systeembouw exemplarisch worden genoemd. Twee van de historische panden zijn aangekocht door Hendrick de Keijser. Een daarvan, geheel in stijl van de '50er en '60er jaren is bezocht. Tevens werd een rondleiding gegeven door het dorp om de ideologische achtergrond van dit nieuwe bouwen toe te lichten. Daarna is Schokland bezocht. Hier werden de restanten van het oude land en de bebouwing zoals een ruïne van een van de kerken bekeken. Ook gaf Landschap Flevoland uitleg bij hoe de natuur en de agrarische belangen meer in balans konden worden gebracht. Tevens is de historische waterbouwkundige proefopstelling in het Waterloopbos bezocht. Na het diner toog iedereen voldaan huiswaarts.

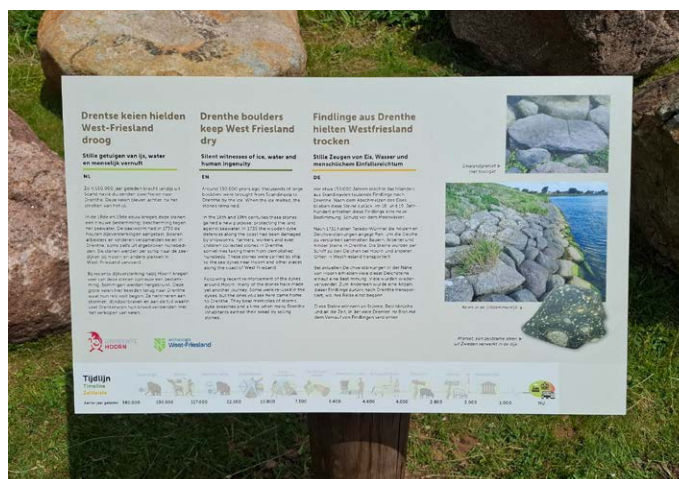
Ten behoeve van de tentoonstelling 'Boven het Maaiveld' in het Rijksmuseum van Oudheden, 25 jaar archeologische vondsten, heeft Archeologie West-Friesland een bijdrage geleverd. Zowel vondsten uit reguliere opgravingen, detectorvondsten en opgedoken vondsten waren te zien.

4. Actorregister

De bij Archeologie West-Friesland werkende actoren binnen de archeologie zijn terug te vinden in het [actorregister](#).

Een archeologisch interessant skelet ligt in anatomisch verband in de Boterhal tijdens het Fietsival van de gemeente Hoorn.

De onthulling van de keien in het Hunebedcentrum op 6 juni door de gedeputeerde Erfgoed van Drenthe: de heer Gert Jan Schuinder, de Burgemeester van Borger-Oldoorn: de heer Jan Seton en de Burgemeester van Hoorn: Jan Nieuwenburg. Onder het bord met het verhaal over de terugkeer van de keien naar Drenthe.

5. Publieksbereik

Archeologie West-Friesland streeft ernaar om zoveel mogelijk resultaten van het archeologisch onderzoek in West-Friesland te delen en archeologie onder de aandacht te brengen onder het Westfries publiek.

Radio WEEFF

Om de week op de vrijdag is Michiel Bartels, afgewisseld met Sander Gerritsen geïnterviewd door Radio WEEFF. Telkens kwamen actuele archeologisch onderwerpen uit Hoorn en omgeving aan bod.

Fietsival

Op 16 juni 2025 is door Team Erfgoed actief deelgenomen aan het Fietsival. Het Fietsival is de inhoudelijke 'buiten-dag' van de gemeenteambtenaren van Hoorn. De collega's konden het gemeentelijk monument van de tunnel in het Glop bezoeken. Tevens was de opgraving van het grote kerkhof op het Kerkplein te zien in Kunstencentrum de Boterhal. Een van de vele opgegraven menselijke skeletten was geselecteerd voor de presentatie. Projectleider Bart ter Steege lichtte het geheel toe.

De onthulling van de kanonnen op het Oostereiland op 13 september 2025. Van links naar rechts: Paul van der Vaart (Stichting Varend Erfgoed), Amanda Vollenweider (directeur Westfries Museum), Axel Boomgaars (wethouder Erfgoed, gemeente Hoorn), Michiel Bartels (AWF, Team Erfgoed Hoorn).

Rundveemuseum

Op 5 maart hebben archeologen en vrijwilligers wederom een Archeologiemiddag georganiseerd in het Rundveemuseum te Aartswoud.

Hunebedcentrum Borger

Op voorspraak van twee leden van de Hoornse gemeenteraad zijn twaalf Noordse keien uit de Westfriese Omringdijk teruggebracht naar Drenthe. Voorafgaand heeft Ir. Harry Huisman van het Hunebedcentrum te Borger samen met zijn assistente Marja Braaksma de keien geselecteerd om zeker te zijn dat het werkelijk om Drentse keien gaat. De keien zijn van het Stadsstrand in Hoorn naar Borger gebracht en daar opgesteld in het buitenmuseum. Op 6 juni 2025 zijn door de gedeputeerde Erfgoed van Drenthe de heer Gert Jan Schuinder, de Burgemeester van Borger-Odoorn de heer Jan Seton en de Burgemeester van Hoorn Jan Nieuwenburg de keien onthuld. Daarbij is een informatiepaneel geplaatst met het verhaal van de keien in Drenthe, de paalworm en de toepassing van de keien in de Westfriese Zeedijken.

De gerestaureerde kanonnen op rolpaarden met de vuurmond gericht naar de haven.

Open Monumentendag Hoorn

AWF was actief tijdens de Open Monumentendag van 13 september in Hoorn. Door wethouder Axel Boogaars en museumdirecteur Amanda Vollenweider werden op het Oostereiland de opgegraven kanonnen bij het Westfries Museum onthuld. AWF heeft de kanonnen opgeknapt en gestabiliseerd. De vrijwilligers van het Centrum varend Erfgoed onder leiding van Paul van der Vaart hebben rolpaarden getimmerd. Deze zijn in bloedrood geschilderd met fraai ijzeren smeedwerk. Elk rolpaard is op een halve stelconplaat geplaatst, zodat wegzakken wordt voorkomen. De rolpaarden zijn elk voorzien van een kort informatiebord.

De 'onderaardse gang' van het Glop was opengesteld. Dit gemeentelijk archeologisch monument trok zoals gebruikelijk veel kijkers. Het weer werkte niet mee. Verder participeerde AWF op de gebruikelijke terreinen in Hoorn.

Burgemeester Sonck in het Rijksmuseum Amsterdam

Het Rijksmuseum te Amsterdam heeft van 17 oktober 2025 tot en met 11 januari 2026 een tentoonstelling over het leven in de 17de eeuw georganiseerd. Op verzoek van mw. Dr. Marijn Stolk is een grote hoeveelheid door AWF opgegraven gebruiksvoorwerpen en voedselafval (botmateriaal) tentoongesteld. Zo was de schildpad uit Enkhuizen te zien. Klapstuk was de expositie van een selectie van de beerput van de burgemeestersfamilie Sonck, opgegraven aan Ramen/Nieuwe Noord in Hoorn. Daarbij was eveneens het schilderij van Rotius van deze puissant rijke familie tentoongesteld. In de bijbehorende congresbundel werd de unieke omstandigheid van het koppelen van materiaal uit de beerput, de archivalische en kunsthistorische informatie kenbaar gemaakt. De bodemvondsten geven daarbij het tastbare leven van die tijd goed aan. De tentoonstelling werd bezocht door ongeveer 155.000 bezoekers.

De geveldoeken met de tentoonstelling "Thuis in de 17de eeuw" op het Rijksmuseum aan de Stadhouderskade in Amsterdam.

De (kartonnen) kast met daarin de opgegraven objecten van de familie Sonck.

Archeoloog en gastconservator Marijn Stolk geeft uitleg bij de expositie. Op de achtergrond het schilderij van de familie Sonck door Rotius.

Op maandag 24 november heeft het Team Erfgoed de tentoonstelling bezocht. De speciale rondleiding werd verzorgd door Marijn Stolk en anderen. De vrijwilligers die al het materiaal hadden gerestaureerd, konden zien hoe hun werk op het hoogste podium was te bewonderen.

Deelnemers aan de archeologische excursie staan voor het DE Pot van het Boijmans van Beuningen Museum in Rotterdam.

Jasper Leek geeft een lezing over de archeologie van de Wieringermeer in de Doelen in Rotterdam.

Fleur Schinning en Bart ter Steege vertellen in de MAND sessie over het educatieproject 'Koeienkerk'.

Reuvensdagen

Het jaarlijkse archeologiecongres De Reuvensdagen werd in 2025 gehouden op 19 (excursies), 20 en 21 november in Rotterdam. Archeologie West-Friesland heeft in ruime mate deelgenomen aan het programma en de activiteiten. Vrijwel al het personeel, ondersteuning en stagiairs waren present.

De volgende lezingen zijn gehouden:

- **Bart ter Steege:** 300 jaar industrie aan de Wijzend in Spanbroek (Gemeente Opmeer)
- **Jasper Leek:** Wijken voor water, de middeleeuwse bewoning van de Wieringermeer (Gemeente Hollands Kroon)
- **Michiel Bartels:** Piepers, Friezen en Vikingfantasieën
- **Dieuwertje Duijn:** Archeologisch begeleiden: waardevol onderzoek met hindernissen
- **Fleur Schinning & Bart ter Steege:** MAND! sessie: Koeienkerk in Zijdewind (Gemeente Hollands Kroon)

Zwaaiende gemeenarcheologen op het plein achter de archeologische dienst van Utrecht aan de Plompetorengracht.

Folders

In 2025 zijn geen folders in de serie Archeologie in West-Friesland en Archeologie op Texel uitgebracht.

Convent van Gemeentelijk Archeologen

Algemeen

Op 16 september heeft Michiel Bartels de jaarvergadering van het CGA in Arnhem bijgewoond.

Op 26 september is in Utrecht het 40-jarig bestaan van het CGA gevierd. Carla Soonius en Michiel Bartels waren hier aanwezig. Het programma bestond uit diverse erfgoed-rondleidingen door het Romeinse en Middeleeuwse verleden van Utrecht. Omdat het CGA almaar groter wordt, was het goed ook de jongere leden te ontmoeten.

Gravende gemeenten

Christiaan Schrickx en Bart ter Steege hebben in 2025 de bijeenkomsten van de commissie van 'Gravende Gemeenten' bijgewoond. De gravende gemeenten zijn die gemeenten die zelfstandig onderzoek doen en over de benodigde certificaten en een archeologisch depot beschikken. Complexe zaken als uniformiteit, de pakbon, digitale infrastructuur, dronefotografie, depotproblematiek, gevolgen van de eisen vanuit de SIKB en andere actuele thema's worden hier besproken.

Maritieme Commissie

De in 2016 in het leven geroepen Maritieme Commissie van het CGA is nieuw leven ingeblazen. De commissie kent twee leden; Bernard Meijlink van de Walcherse Archeologische Dienst (WAD) en Michiel Bartels (AWF). De commissie overlegt op momenten dat dat nodig is en geeft het bestuur advies in maritiem-archeologische zaken.

Het team van 'HOEF', van links naar rechts: Wouter Roessingh, Floor Huisman en Sander Gerritsen.

Hoef voor hoef het verleden in – koeien als gids naar de prehistorie

In het kader van het project *Hoef voor hoef het verleden in* was Archeologie West-Friesland aanwezig bij Wageningen University & Research voor een verkennend gesprek met specialisten in dierlijke productiesystemen. Tijdens deze kennismaking verkenden we hoe archeologisch onderzoek kan worden verbonden met kennis over diergedrag en de hedendaagse boerenpraktijk. Het project onderzoekt hoe het gedrag en de sporen van moderne koeien kunnen helpen bij het interpreteren van prehistorische diersporen en het reconstrueren van het dagelijks leven van bronstijdboeren. Daarmee slaan we een brug tussen archeologie, veehouderij en landschapsontwikkeling. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met Wouter Roessingh (ADC ArcheoProjecten) en Floor Huisman (University College Dublin).

Kolonialisme en slavernij in de Nederlandse archeologie

Op verzoek van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft Dr. Marijn Stolk een onderzoek uitgevoerd naar de herkenbaarheid van het slavernijverleden in de Nederlandse archeologie. Dit inventariserend onderzoek deed zij aan de hand van interviews. Voor dit thema is Michiel Bartels geïnterviewd. De focus lag vooral op de tijd van de Nederlandse overzeese expansie (1590-1840). Door participatie in zowel de Oost- als West-Indische Compagnie en deelname van particulieren en besturen in allerlei ondernemingen, waren het vooral de steden Enkhuizen en Hoorn die prominent in de mensenhandel opereerden. De producten van de slavernij zijn maatschappelijk van de hoogste kringen tot de arme bevolking waarneembaar in de archeologie. Dit uit zich bijvoorbeeld in de consumptie van rietsuiker, katoen en tabak. Historisch en bouwhistorisch gezien zijn veel directe raakvlakken met de opbrengsten uit slavenarbeid waarneembaar.

Op 14 juni werden ook in Hoorn de Nationale Archeologiedagen gehouden.

De open dag tijdens de Nationale Archeologiedagen in ons werkdepot in Zwaag was een groot succes.

Archeoloog Bart ter Steege (AWF) vertelt het verhaal van de Koeienkerk in Zijdewind (gemeente Hollands Kroon).

6. Ontvangen en gegeven schenkingen

In 2025 zijn geen schenkingen ontvangen.

7. Educatie

Educatieproject Koeienkerk

In samenwerking met de gemeente Hollands Kroon en Stichting tot behoud van historisch erfgoed 't Veld – Zijdewind – Moerbeek is dit jaar een educatieproject ontwikkeld over de Koeienkerk in Zijdewind. Het project is ontstaan naar aanleiding van recent archeologisch onderzoek op de plek waar ooit de 17de-eeuwse Zijdekerk stond, beter bekend als de 'Koeienkerk'. Tijdens werkzaamheden aan de rotonde aan de Zandweg in Zijdewind zijn niet alleen de funderingen van de kerk, maar ook elf menselijke begravingen ontdekt. De opgraving trok veel belangstelling. Dat vormde de inspiratie voor dit educatieve programma.

Het educatieproject bestaat uit drie dagen. Op de eerste dag vertelde Sandra Bakker, leerkracht bij De Marinx en bestuurslid van de Stichting tot behoud van het historisch erfgoed, het verhaal van de Koeienkerk. De dag erna vertelden Bart ter Steege en Fleur Schinning van Archeologie West-Friesland over de archeologische opgraving.

Kinderen van basisschool Sint Jan (gemeente Schagen) bestuderen een skelet tijdens het educatieproject Koeienkerk (foto: Fleur Schinning).

Carla Soonius (links) legt wethouder Erfgoed Jeroen Broeders uit wat er zoal aan de Molenblik is gevonden.

Na de theorie gingen de kinderen zelf aan de slag als jonge onderzoekers: ze onderzochten een écht skelet uit de opgraving. Ze gebruikten hiervoor een speciaal determinatieformulier om hun bevindingen vast te leggen. De kinderen kregen ook een werkboekje mee naar huis met alle theorie.

Als afsluiting van het project schreven de leerlingen op de laatste dag van het project een brief aan de archeologen van de toekomst. Over hun leven nu en wat ze belangrijk vinden om te bewaren – wat archeologen niet terug kunnen vinden. Deze brieven worden verzameld in een tijdscapsule, die in de klokkenstoel op de rotonde is geplaatst op 3 september 2025.

Medemblik Molenblik

Bij de opgraving Molenblik aan de zuidzijde van Medemblik is op 13 mei 2025 een open ochtend georganiseerd voor geïnteresseerden. Hier vertelde regio-archeoloog Carla Soonius over de resultaten van het onderzoek naar de Bronstijd.

Regulier educatie aanbod

Archeoloog in de klas

Met het credo “de jeugd is de toekomst van morgen” is educatie op basisscholen een onderdeel van ons plan voor publieksbereik. AWF geeft op aanvraag lessen over archeologie op basisscholen. Vaak is op de basisschool een actueel thema waar de les archeologie bij aansluit. Met de lessen proberen wij kinderen historisch besef en bewustwording van het verleden bij te brengen. Hierdoor leren kinderen wat zich allemaal onder hun voeten kan bevinden. In 2025 zijn naast het educatieprogramma in Hollands Kroon en Schagen geen andere lessen in de klas verzorgd.

Dit jaar is gestart met de voorbereidingen voor Het Grote Schildpadspel, dat geïnitieerd is door NWO. De schildpad die gevonden is tijdens een opgraving in Enkhuizen staat in het spel centraal.

Glop lespakket ‘een reis door de tijd’

Naast de les in de klas kunnen scholen ook standaard het Glop lespakket aanvragen. Dit is een erfgoedlespakket over de geschiedenis van alledag, ontwikkeld door Eva de Bruijne en Fleur Schinning van Team Erfgoed van de gemeente Hoorn. Basisscholen uit West-Friesland kunnen het lespakket gratis aanvragen. In 2025 is het lespakket één keer aangevraagd.

Nationale Archeologiedagen

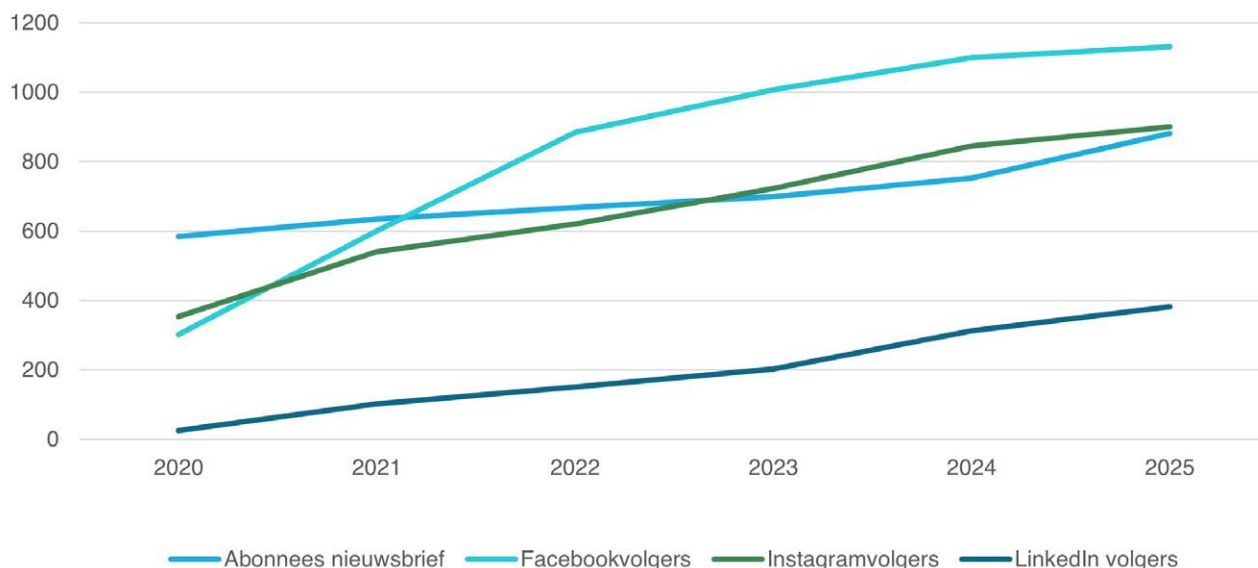
Op 14 juni werden ook in Hoorn de Nationale Archeologiedagen gehouden. In het archeologisch depot in Zwaag was speciaal voor jonge kinderen een programma ingericht. Hierbij konden zij zelf opgraven, vondsten wassen, scherven puzzelen, een potje kleien en kregen daarna een diploma. Medewerkers en vrijwilligers van AWF begeleidden de dag. Vanwege de laagdrempeligheid bestond veel aandacht voor deze activiteit.

Rijksmuseum van Oudheden

Ten behoeve van de tentoonstelling Boven het Maaiveld, 25 jaar archeologische vondsten, waarbij de nadruk op de topvondsten uit Nederland lag, heeft AWF een bijdrage geleverd. Zowel vondsten uit reguliere opgravingen, detectorvondsten en opgedoken vondsten waren te zien. Hoornpitten van Hoornse leerlooiers stonden in de opstelling. Ook de oorhangers van de Schat van Hoogwoud en de verdronken schildpad uit de Buijshaven van Enkhuizen vormden een deel van de expositie. De maritieme vondsten bestonden uit Beeld Barry en kapmessen en theeservies uit het Schervenwrak gezonken bij Texel. De tentoonstelling werd in de zomer gehouden en trok veel bekijks. Zie foto's op pagina 13.

Expeditie NEXT

AWF is gevraagd om mee te doen aan het Wetenschapsfestival Expeditie NEXT. Dit door NWO geïnitieerde project zal komend jaar op 1 mei in Enkhuizen plaatsvinden. De archeologie van de stad zal hierin een prominente rol krijgen. AWF is gestart met de voorbereidingen, waaronder een escape game genaamd 'Het Grote Schildpadspel'.

Het stijgend aantal volgers via onze nieuwsbrief en social media kanalen sinds 2020.

8. Website en social media

Website

De website van Archeologie West-Friesland is het gehele jaar stabiel en succesvol in gebruik geweest. Webredacteur Fleur zorgde voor een regelmatige actualisatie van de site met nieuwsberichten. Daarnaast is de content aangevuld met recente rapporten, notities, artikelen, informatie over opgravingen en agendapunten zoals lezingen en open dagen. Eind 2025 is samen met websitebouwer Qore Digital een update uitgevoerd aan diverse onderdelen van de website.

Nieuwsbrief

Eind 2025 is Archeologie West-Friesland overgestapt op het nieuwsbriefprogramma Laposta. Dit gebruiksvriendelijke systeem maakt het mogelijk om op een overzichtelijke en aantrekkelijke manier nieuwsbrieven samen te stellen. In december 2025 is de eerste nieuwsbrief verstuurd. Voor 2026 is inmiddels een contentplanning opgesteld met diverse vaste en afwisselende items, zoals de nieuwste opgravingen, een vondst van de maand, archeologische wetenswaardigheden, nieuwsberichten en updates van de website, waaronder recent verschenen rapporten. Geïnteresseerden kunnen zich via de website abonneren op de nieuwsbrief. Eind 2025 telt de nieuwsbrief 882 abonnees.

Social media

Ook op *social media* is Archeologie West-Friesland zichtbaar aanwezig. Via Facebook, Instagram en LinkedIn bereiken we een steeds grotere en gevarieerdere doelgroep, die we meenemen in het archeologische werkveld met nieuws, de meest recente opgravingen, nieuwe publicaties en informatie over evenementen. In 2025 groeide ons bereik verder: de Facebookpagina telt inmiddels 1.131 volgers, het Instagramaccount 900 volgers en op LinkedIn volgen 382 geïnteresseerden onze berichten.

Het bouwhekdoek van Archeologie West-Friesland aan de Roode Steen in Hoorn.

De stolpboerderij aan De Weere 61 op 5 januari 2025.

9. Bouwen, saneren, slopen en behouden

Archeologie-vriendelijk bouwen

De Weere, Driestedenweg 61, gemeente Opmeer

De eigenaren/ontwikkelaars van de oude stolpboerderij Driestedenweg 61 in De Weere hebben ervoor gekozen om hun nieuw stolp op archeologie-vriendelijke wijze te bouwen. De oude stolp staat op een middeleeuwse woonterp. Hierdoor is veel bodemarchief behouden gebleven. Door de nieuwbouw op een betonplaat met daaromheen een bescheiden vorstrand te realiseren kon vrijwel het gehele bodemarchief worden behouden. Een paalfundering met betonrooster bleef achterwege. Het is een schoolvoorbeeld hoe je, indien de bodem stevig genoeg is en het gebouw niet te zwaar wordt, op een archeologie-vriendelijke wijze kan bouwen en kosten kan besparen.

Monitoring van werken en stilleggingen

Een zeer groot aantal werken is gemonitord. Aad Weel is hier het gehele jaar, samen met Joost Lubbers, druk mee geweest. Het aantal problemen met het niet of slecht opvolgen van de adviezen in de quickscans is beperkt gebleven. Het middel van monitoring is een juist middel gebleken voor vindplaatsen waarbij de archeologische waarde niet duidelijk is of waar archeologie-vriendelijk wordt gebouwd.

De tot maaiveld gesloopte stolpboerderij in De Weere op 26 januari 2026.

De zonder archeologische of bouwhistorisch onderzoek gesloopte stolpboerderij aan de Dorpsstraat 162 in Obdam.

Obdam, Dorpsstraat 162, gemeente Koggenland

De gemeente Koggenland heeft het terrein van Dorpsstraat 162 in Obdam zonder archeologietoets vrijgegeven voor bebouwing. Op het terrein stond een stolpboerderij. Onder deze stolpboerderij bevond zich een voorganger. Nadat de fout was ontdekt, is door de gemeente geen poging ondernomen om deze te herstellen. De bouw is aangevangen en de resten zijn verloren gegaan.

Hoorn, Italiaanse Zeedijk 63, gemeente Hoorn

Midden november liet de nieuwe eigenaar van Italiaanse Zeedijk 63 zijn pand flink uitgraven. Daarvoor ontbrak de vergunning en de gemeentelijke archeologische regie. Bij inspectie van het pand bleek deze grotendeels al uitgegraven. Geadviseerd is het resterende werk onder archeologische monitoring te laten plaatsvinden.

Stolpboerderijen

In 2025 zijn in West-Friesland¹ zes stolpen verdwenen. Op Texel zijn voor zover bekend in 2025 geen stolpen gesloopt of afgebrand.

Plaats	Locatie	Gemeente	Datum	Oorzaak
De Weere	Driestedenweg 61	Opmeer	Januari 2025	
Twisk	Ganker 15a en 15b	Medemblik	24-1-2025	verbrand
Ursem	Uitgang 5A	Koggenland	Februari 2025	
Sint Maarten	Stroet 23	Schagen	1-2-2025	verbrand
Midwoud	Tripkouw 6	Medemblik	17-4-2025	verbrand
Dirkshorn	Middenweg 15	Schagen	13-5-2025	verbrand

¹ Exclusief gemeente Dijk & Waard, hier zijn geen gegevens van bekend.

10. Portable Antiquities Netherlands

Een baardmankruik uit 1550-1575, gevonden in de Oude Buyshaven van Enkhuizen.

In de afgelopen jaren heeft AWF veel maritieme vondsten uit de Waddenzee geïnventariseerd en vervolgens geregistreerd in PAN. Veel van deze vondsten zijn afkomstig van duikers die op wrakken duiken in de buurt van de voormalige Rede van Texel, de ankerplaats in de zuidoosthoek van Texel. In het afgelopen jaar heeft AWF de vondsten van Vogelzand 46J aan PAN toegevoegd.

Een mooi gevolg van het invoeren van de maritieme vondsten in PAN is dat nu ook een aantal duikers zelf hun vondsten in PAN registreren. Zo zijn vondsten van Malzwin 4, het Britse linieschip HMS Hero, Doove Balg 1 en NCN 33554 (tussen de Vlieter en de Wieringen Vlaak) door duikers geregistreerd. Ook hebben duikers vondsten aan reeds eerder aangemaakte wrakensembles toegevoegd. Daarnaast zijn ook maritieme vondsten van het NISA en de RCE aan wrak ensembles toegevoegd. Door deze brede samenwerking wordt zowel voor het publiek, de duikers en de wetenschappelijk onderzoekers op een laagdrempelige manier inzichtelijk wat er in elk wrak gevonden is.

Bartmann Goes Global

[Bartmann Goes Global](#) is een gezamenlijk onderzoeksproject van het Verenigd Koninkrijk en Duitsland, gefinancierd door de Arts and Humanities Research Council (AHRC) en de Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG).

Baardmankruiken met de kenmerkende bebaarde kop op de hals en vaak één of meer medaillons op de bolle buik werden tussen 1500 en 1750 in grote hoeveelheden geproduceerd in het Duitse Rijnland. Veel ervan werd geëxporteerd, voornamelijk naar Engeland, Nederland en Noord-Europa. Als gevolg van de koloniale expansie verspreidden baardmankruiken zich over de gehele wereld.

Een van de onderzoeksdoelen van het project is om de wereldwijde distributie in kaart te brengen. Geprobeerd wordt om de handelsroutes van Baardmankruiken te volgen en hun invloed op verschillende culturen te onderzoeken.

Aan de oproep om de gegevens van baardmankruiken uit eigen onderzoek met het project te delen heeft Archeologie West-Friesland gehoor gegeven. Baardmankruiken die in Enkhuizen zijn gevonden zijn ingevoerd. Bij de dijkverzwaringswerkzaamheden aan de Zuiderdijk is bij Venhuizen een randfragment van een baardmankruik gevonden met een prachtige bebaarde kop. Vele andere vondsten staan gepland om in 2026 aan het project te worden toegevoegd.

De afgelopen jaren heeft Archeologie West-Friesland een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar de vondsten van duikers die rondom Texel op wrakken hebben gedoken. Met name het gebied van de voormalige Rede van Texel is erg rijk aan wrakken. Veel van deze vondsten zijn intussen in PAN (Portable Antiquities of the Netherlands) geregistreerd. Tussen al deze vondsten zaten ook enkele baardmankruiken. Het gaat om baardmankruiken uit het Oude wrak (Scheer I), Scheer II, het Leerwrak, BZN9, BZN10, Vogelzand46J en het Pijpenwrak.

Advisering bij Archeologie West-Friesland.

11. Lichte Gemeenschappelijke Regeling

Vergaderdata van de GR waren 21-1-2025 in Hoorn en 9-10-2025 in Hoogkarspel (Gemeente Drechterland). Als officemanager is Marina Vlietstra aangetreden. Zij notuleert de vergaderingen. Marijke Leek is hersteld en terug op haar post voor de SED-gemeenten. Voor Gemeente Hollands Kroon is Madeleine Vliegthart als erfgoedambtenaar aangetreden.

De Lichte Gemeenschappelijke Regeling is [per 1 juli 2024 gewijzigd en vastgesteld](#) samen met alle andere GR-en uit West-Friesland, de Noordkop en Texel. De aanpassingen betreffen vooral de wettelijk wijzigingen onder de nieuwe Wet op de GR.

Wijzigingen met betrekking tot de nieuwe Omgevingswet en de Kwaliteitsnormering Nederlandse Archeologie waren nog niet doorgevoerd. Dit proces is na 1 juli 2024 opgestart. In de huidige situatie voldoet de nieuwe GR niet afdoende aan de nieuwe wetgeving. In gezamenlijkheid wordt de regeling nu zo aangepast dat deze hier wel aan voldoet. Bij schrijven van dit jaarverslag (januari 2026) is de stand zo dat alle tien gemeenten hebben ingestemd met de actualisatie van de GR en geen zienswijzen op het voorliggende voorstel hebben ingediend. Dat betekent dat na akkoord door de Colleges van B&W en de Gemeenteraden begin 2026 de regeling zal worden bekrachtigd met terugwerkende kracht van inwerkingtreding op 1-1-2026. Na publicatie in het Gemeenteblad treedt de regeling in werking. Deze regeling is dan geen 'Gemeenteraadsregeling' meer, maar een 'Collegeregeling'. Voor Hollands Kroon vervalt dan de Dienstverleningovereenkomst (DVO) omdat zij dan volwaardig lid van de regeling zijn geworden.

12. Overzicht van adviezen

De adviezen komen voort uit de binnengekomen informatie via omgevingsvergunningen, afdelingen ruimte, sloopmeldingen, waarnemingen in het veld, verzoeken van adviesbureaus in de ruimtelijke ordening, makelaars, projectontwikkelaars, krantenartikelen enzovoorts. In 2025 werden binnen de GR 194 nieuwe adviesnummers uitgedeeld. Onder deze nummers zijn quickscans vervaardigd, adviezen gegeven en rapporten en bureauonderzoeken beoordeeld. Daarnaast is er aan een groot aantal oudere adviesdossiers gewerkt en zijn adviezen met regelmaat herzien. Het genoemde aantal geeft dus een vertekend beeld.

Gemeente	Type	Aantal
Diversen	Overig	3
	RO Advies overheid	5
Totaal		8
Drechterland	Advies Archeologie	1
	Beoordeling rapportage derden	1
	Overig	1
	Quickscan Archeologie	8
	RO Advies overheid	1
Totaal		12
Enhuizen	Overig	3
	Beoordeling rapportage derden	2
	Quickscan Archeologie	13
Totaal		18
Hollands Kroon	Advies Archeologie	2
	Overig	2
	Beoordeling rapportage derden	7
	Quickscan Archeologie	10
	RO Advies overheid	1
Totaal		22
Hoorn	Advies Archeologie	3
	Overig	2
	Quickscan Archeologie	10
Totaal		15
Koggenland	Beoordeling rapportage derden	1
	RO Advies overheid	1
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	1
	Quickscan Archeologie	10
Totaal		13

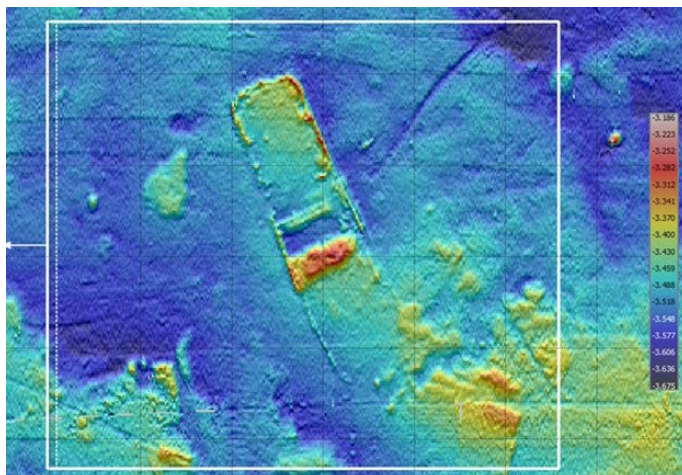
Medemblik	Advies Archeologie	2
	Beoordeling rapportage derden	8
	Overig	2
	Integrale Quicksan	1
	Quicksan Archeologie	23
	RO Advies overheid	3
Totaal		39
Opmeer	Advies Archeologie	1
	RO Advies overheid	1
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	1
	Overig	2
	Beoordeling rapportage derden	1
	Quicksan Archeologie	4
Totaal		10
Schagen	Advies Archeologie	4
	Beoordeling rapportage derden	5
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	11
	Integrale Quicksan	1
	Overig	2
	Quicksan Archeologie	10
	RO Advies overheid	2
Totaal		35
Stede Broec	Quicksan Archeologie	6
Totaal		6
Texel	Advies Archeologie	1
	Beoordeling rapportage derden	2
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	1
	Overig	3
	Quicksan Archeologie	9
Totaal		16
Eindtotaal		194

In de Wezentuin te Den Burg is in de zomer van 2025 een opgraving in de middeleeuwse ringwal uitgevoerd. De open middag op 25 juni trok veel belangstelling.

13. Depot Archeologie Hoorn gebouw A

Het vondstendepot onder gebouw A aan de Nieuwe Steen 1 is al jaren een knelpunt. Het depot is vol of nagenoeg vol met vondsten uit de Hoornse opgravingen. Niettemin wordt het depot nog volop gebruikt. De klimaatkamer waar de metaalvondsten liggen opgeslagen, functioneert naar behoren. De wens is om op termijn de data en vondsten over te plaatsen naar het Provinciaal Depot te Castricum. Dit is echter een dermate complexe, arbeidsintensieve en tijdrovende operatie dat hiervoor tijdelijk extra personele capaciteit moet komen. Dit is nog niet het geval. Wel is gestart met het digitaal archiveren en ordenen van de onderzoeken van voor 2007 (Inwerkingtreding Erfgoedwet). Ook dit is ene forse operatie die naast de reguliere werkzaamheden moet gebeuren en daarmee traag verloopt.

Controlescan gemaakt door Rijkswaterstaat van de gezonken tjalk Hoornse Hop 2.

Een duiker van ArchoODC plonst in het Hoornse Hop.

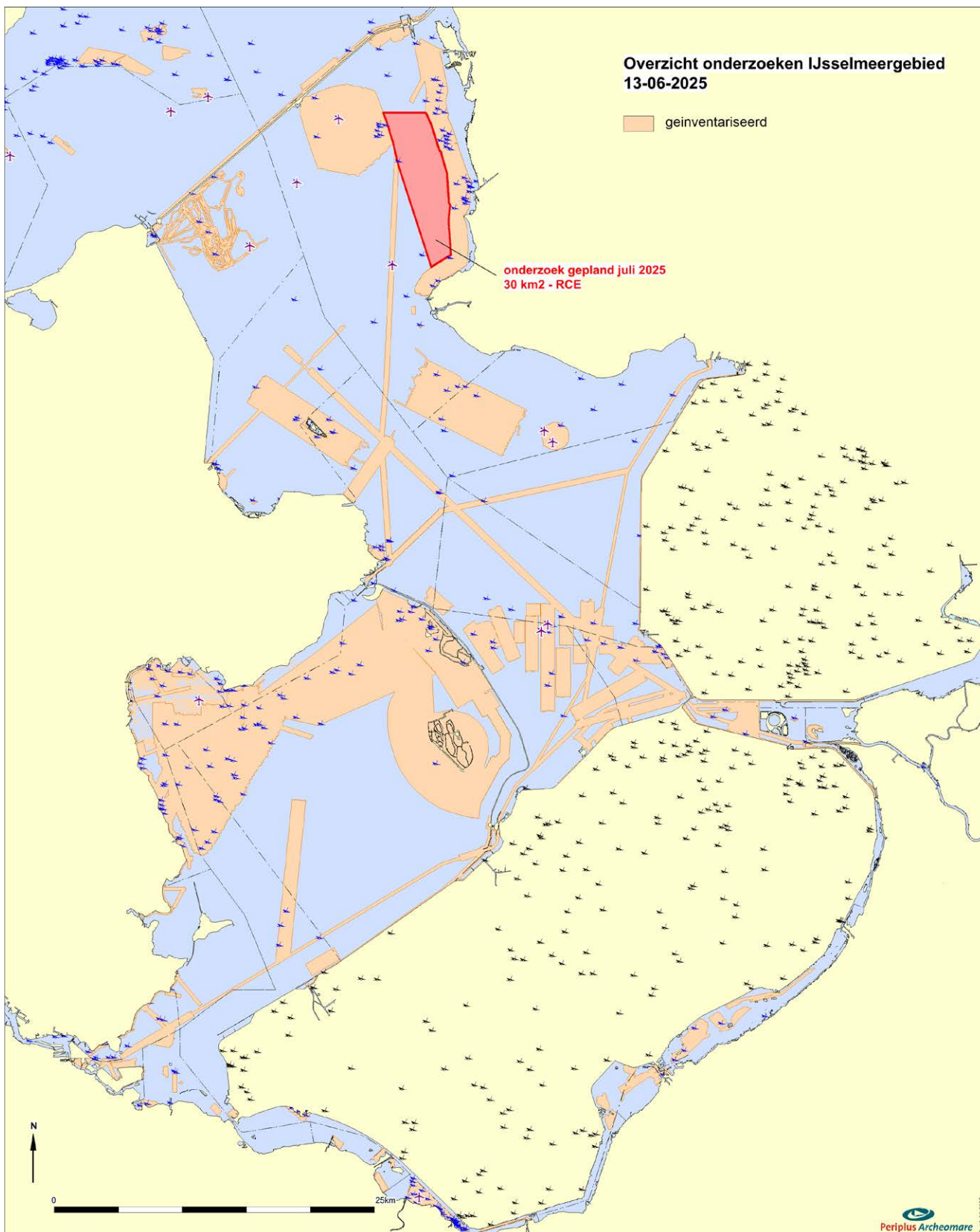
Een kan van rood aardewerk uit het midden van de 17de eeuw opgedoken uit het waterschip.

14. Waterbodem en maritieme archeologie

Zuiderzeebodemkaart

Op 15 september 2025 was in Lelystad de eerste bijeenkomst voor de planvorming rondom de gewenste Zuiderzeebodemkaart. De druk op de waterbodem is de afgelopen jaren fors toegenomen door onder andere zandwinning, aanleg van windmolenparken, uitbreiding van vaargeulen, kabeltracés, waterbassins, aanleg van stranden etc. In het kader van de energietransitie en andere doelen worden gemeenten en provincies frequent om advies voor archeologie op de waterbodem gevraagd. Daarop kan dan door gebrek aan gegevens over archeologie op en in die waterbodem geen afgewogen keuze worden gemaakt. De gemeenten mogen dan 'bij het kruisje tekenen'. Het is wenselijk dat hier verandering in komt. Het uitgangspunt is den de Zuiderzeebodemkaart.

De kaart zou het voor gemeenten en provincies mogelijk moeten maken om mee te denken en beslissen over verwachte verstoringen van de waterbodem. Omdat een goed overzicht van de archeologische resten op de waterbodem ontbreekt, is dat tot op heden niet mogelijk. De kennis van de waterbodem blijkt vaak minimaal en de beschikbare informatie is versnipperd over bedrijven, gemeenten en provincies.

Overzichtskaart met de gescande en niet-ingepolderde gebieden van de voormalige Zuiderzee, situatie begin 2025 (kaart Periplus, Amsterdam).

Onderzoeker Peter Swart (Westfries Archief) bij de tentoonstelling 'We found your ship'.

Daarom is op initiatief van de Provincie Flevoland (Yvette Burnier), Gemeente Almere (Mohssine Dahhan) en Archeologie West-Friesland een werkgroep gestart om de wensen voor een dergelijke kaart te inventariseren en de route naar realisatie uit te zetten. Inmiddels zijn ook andere Zuiderzeegemeenten en de provincie Friesland en Noord-Holland aangeschoven. De scope van de toekomstige kaart is uitsluitend het zoetwatergedeelte, dus ten zuiden van de Afsluitdijk.

Doel van de kaart is op basis van nieuwe en bestaande kennis de waterbodem archeologie-vriendelijk en daarmee kostenbesparend te adviseren. Het voornemen is om een functionaris aan te stellen die de informatie bundelt en met een werkvoorstel komt om het plan uit te voeren. Het streven is om dit in 2026 gerealiseerd te hebben.

Stichting ODC

De stichting ArcheoODC heeft in 2025 op een waterschip 150 m voor de vuurtoren van de Haai in het Hoornse Hop in de gemeente Hoorn gedoken. De eerste duik was op 18 mei 2025. Daarna volgden er controleduiken. Het gaat om een zogenaamd Waterschip van meer dan 18 m lang. (NCN 31430). Het schip kon op basis van de keramiek, onder andere een roodbakkende lekschaal, in het midden van de 17de eeuw worden gedateerd. In 2025 zijn diverse presentaties over de vondst gehouden, onder meer op de Reuvensdagen in Rotterdam en het Glavimanssymposium. In 2026 wordt een rapport verwacht.

Van het fregatschip Huis te Warmelo is door wethouder Thijs Visser (Stede Broec) een fraai olieverfschilderij gemaakt. Van links naar rechts: Thijs Visser, Michiel Pijl (burgemeester Medemblik), Jeroen Broeders (wethouder Medemblik) en Gerben Gringhuis (wethouder Medemblik).

Expositie Fregat Huis te Warmelo

Op 14 februari 2025 werd in Kasteel Radboud te Medemblik de expositie 'We found your ship' geopend. Het vertelt het archeologisch-historische verhaal over de bouw, bemanning en de ondergang van het [Westfries fregatschip Huis te Warmelo](#). Het zonk in 1715 in de Finse Golf op de terugreis van een eiland nabij Petersburg naar Medemblik als een konvooschip. Het verhaal van de Medemblikker en andere noodlottige opvarenden van dit schip wordt uit de doeken gedaan. Tevens wordt de rol van de Westfriezen in de vroege 18de-eeuwse scheepvaart verteld. De expositie loopt tot 2027.

Stimulans Maritieme Archeologie Westelijke Waddenzee & Zeeland

Op 3 juni 2025 heeft het kabinet Schoof onder leiding van minister voor Cultuur Eppo Bruins (NSC) besloten [eenmalig een bedrag van 6,8 miljoen euro vrij te maken voor het stimuleren van de maritieme archeologie](#).

De gelden komen per 1-1-2026 beschikbaar en de bestedingsperiode loopt tot 31-1-2028. Een deel van deze gelden, 8 ton in totaal, is bedoeld voor de maritieme archeologie van amateurs, professionals en gemeenten. Deze geste kwam als een grote verrassing. Niettemin is deze zeer welkom. Voor AWF betreft het de gemeentelijke Waddenzee en Noordzee voor gemeente Hollands Kroon en Texel.

De RCE heeft ter voorbereiding van deze maatregel een kwartiermaker aangesteld in de persoon van Arnoud Oddink. Rob van Eerden en Michiel Bartels zijn op 9 september door hem te Castricum geïnterviewd.

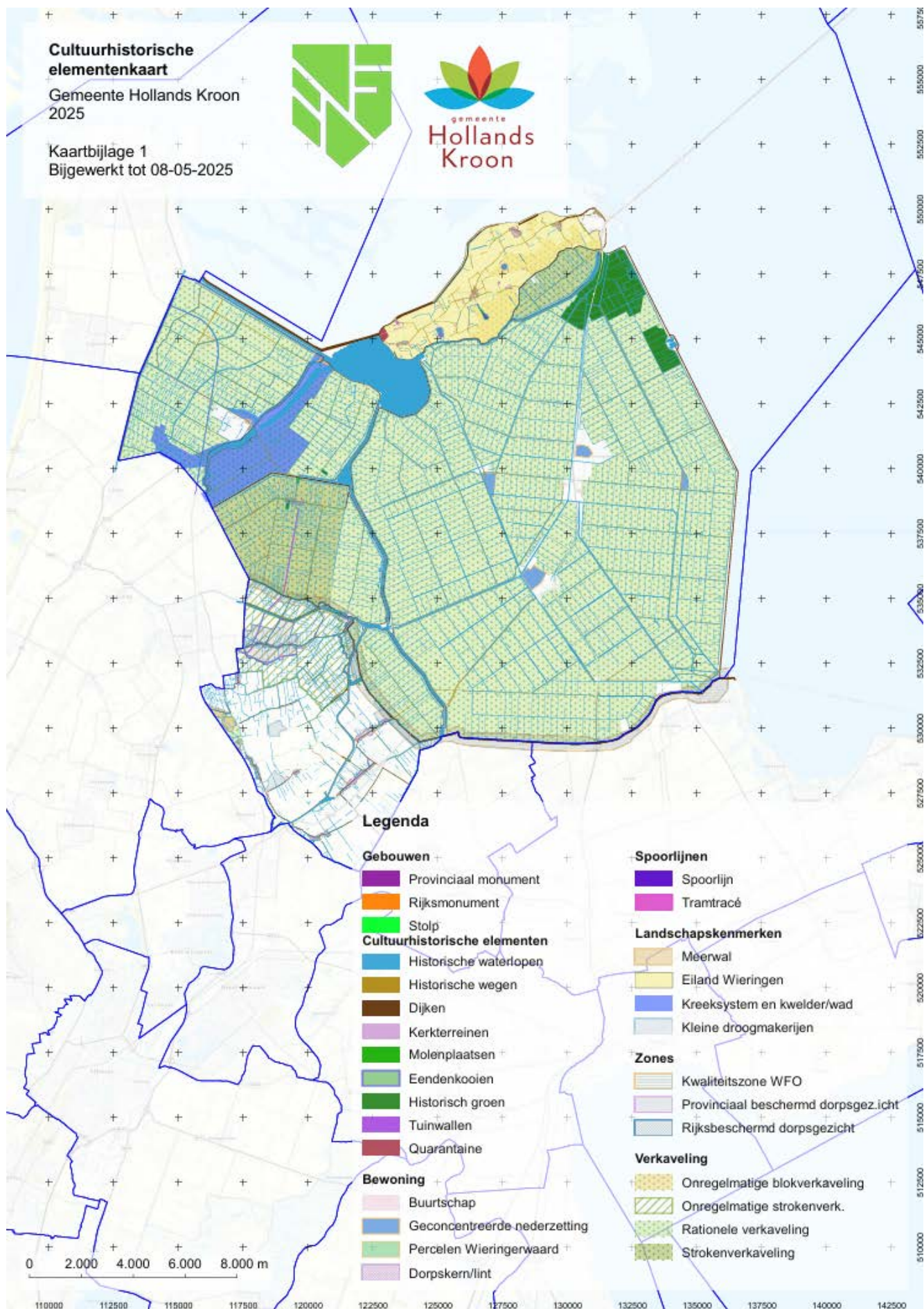
De complexe en soms heetgebakerde wereld van de professionele en amateur archeologie onder water is hem uitgelegd. Op 21 oktober heeft Arnoud Oddink te Den Burg wethouder Rikus Kieft (Texel) en wethouder Robert Leveer (Hollands Kroon) geïnterviewd.

Op 13 november heeft maritiem overleg tussen de maritiem archeologen van de RCE en de beleidsambtenaren archeologe-erfgoed van de Provincies Friesland en Noord-Holland en de gemeenten Texel, Hollands Kroon, plaatsgevonden in Anna Paulowna. Hierbij is in elk geval het idee van een door de RCE aangestuurd Regioteam voor de Westelijke Waddenzee van tafel gegaan. Dit had een extra ambtelijke last betekend op een rol die door de twee gemeenten al sinds 2016/2020 is ingevuld.

Cruciale vraag was hier wanneer de leider (maritiem projectmanager) van dit project wordt aangesteld en operationeel is.

Daarnaast is van het grootste belang dat de door de minister toegezegde subsidieregeling zo spoedig mogelijk wordt gelanceerd. Zonder geld kunnen amateurs, professionals, gemeenten en musea niks doen. De urgentie om dit alvast in gang te zetten bleek niet aanwezig.

De rapportage van de Kwartiermaker was voor Kerst 2025 toegezegd door de RCE maar liet op zich wachten.

De cultuurhistorische elementenkaart voor de gemeente Hollands Kroon, afgerond in 2025.

15. Beleidsmatige ontwikkelingen

Regionaal sluit AWF aan bij de het project 380 kV- Netuitbreiding Noord-Holland Noord en Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee. Voor de tracékeuze en de locatie van een nieuw te bouwen hoogspanningsstation is input geleverd op het gebied van archeologie, cultuurhistorie en landschap. Daarnaast is het project 'Westfriesland Klimaatbestendig' regionaal aangevlogen.

Drechterland

In de gemeente Drechterland is de reguliere advisering voortgezet.

In 2025 is het structureel overleg met de afdelingshoofden van 'Ruimtelijke Beleid' en 'Vergunningen, Toezicht & Handhaving' voortgezet. Deze aanpak heeft vruchten afgeworpen.

Enkhuizen

De beleidskaart van Enkhuizen is voor het laatst vastgesteld in 2013. Het was zodoende nodig om de kaart te actualiseren. Daarbij zijn met name bekende waarden toegevoegd en onderzochte terreinen vrijgegeven. De geactualiseerde kaart met toelichting is reeds aangeleverd bij de gemeente in 2023. De nieuwe kaart met toelichting is nog niet voorgelegd aan de gemeenteraad.

De reguliere advisering is voortgezet. Er is onder andere advies uitgebracht over de herinrichting van het Boschplein en de archeologische consequenties. Op de voorgenomen ontwikkellocatie achter De Gouw 7E is een veldtoets uitgevoerd. Het uitvoeren van veldtoetsen in het adviesproces is wederom zeer nuttig gebleken en heeft onnodig archeologisch onderzoek voorkomen.

Voor de grote projecten Nijevoert (prehistorisch deel) en De Goude Vaart voert AWF als adviseur van het bevoegd gezag directie op de uitvoering van het archeologisch onderzoek naar de Bronstijd.

Hollands Kroon

De archeologische advisering in Hollands Kroon is afgelopen jaar weer verder verankerd in het gemeentelijk proces. Naast Astrid Zwaag is Madeleine Vliegthart aangesteld als erfgoedambtenaar. De beleidskaart archeologie blijkt goed te werken en zorgt voor meer duidelijkheid. Als adviseur van het bevoegd gezag heeft AWF naast het vervaardigen van quickscans, onderzoeken van externe partijen beoordeeld. Er is vrij veel geadviseerd met betrekking tot de aanleg van kabeltracés.

Binnen project Agriport 2 deelgebied 2 heeft AWF 2025 de directievoering gedaan.

In 2025 is de cultuurhistorische elementenkaart van Hollands Kroon afgerond en vastgesteld. Aanvullend is voor Wieringen een 'kansenkaart' opgesteld die als inspiratiebron kan dienen voor het terugbrengen/versterken van cultuurhistorische elementen in het landschap.

In 2024 is vaart gemaakt met het inventariseren archeologie op de waterbodem van het IJsselmeer, Amstelmeer en de Waddenzee. In samenwerking met Periplus heeft AWF is een beleidskaart en beleidsnotitie voor de waterbodem van de gemeente Hollands Kroon vervaardigd. De maritieme beleidskaart is na goedkeuring door het College van B&W op 10 juli 2025 door de gemeenteraad van Hollands Kroon definitief en ongewijzigd vastgesteld.

In 2023 is een herhaald verzoek door Hollands Kroon gedaan om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling. In 2025 werd nog in een DVO-constructie gewerkt. Toetreding wordt in 2026 verwacht

In 2025 is Michiel Bartels op verzoek van de gemeente en de museumdirecteur Andre Lont van het Eilandmuseum Jan Lont te Stroe aangeschoven bij het overleg omtrent nieuwe elementen in en aan het museum. Het museum herbergt een collectie met als thema landbouw, veeteelt en visserij op en rond het eiland. Deze zijn geplaatst in een ruime landschappelijk aansprekende omgeving.

Nu het ernaar uitziet dat het Viking Informatie Centrum (VIC) te Den Oever op 1-1-2026 de deuren gaat sluiten, wordt overwogen ook de archeologie van het eiland in Museum Jan Lont te incorporeren. Op welke wijze dit zou moeten plaatsvinden, is onderwerp van discussie. Echter dat deze locatie veel betere uitgangspunten biedt als het VIC, mag duidelijk zijn. Het museum beschikt over een professionele kern, is een gecertificeerde instelling en heeft een collectieregister en een collectiebeleid. In 2026 zal het overleg over deze invulling worden voortgezet omdat dan ook duidelijk zal worden welke stukken uit het voormalige VIC in het Eilandmuseum kunnen worden tentoongesteld.

Hoorn

Voor de gemeente Hoorn liep de reguliere advisering afgelopen jaar gewoon door. Adviesverzoeken komen in veel gevallen direct binnen via het gemeentelijk vergunningensysteem Centric Leefomgeving. Zoals gewoonlijk is veel geadviseerd op voorgenomen verbouwplannen in de binnenstad. Op de locatie van de nieuwe loods voor de Museumstoomtram in Zwaag en de geplande nieuwbouw naast Westerblokker 146 zijn veldtoetsen uitgevoerd.

Eerdere projecten zijn opnieuw opgepakt. Zo is tijd besteed aan de advisering met betrekking tot de Nieuwe Stadstoegang bij de Poort van Hoorn en is een bureauonderzoek opgesteld voor de ontwikkeling ter plaatse van Klooster Nieuwlicht in Westerblokker.

De advisering rondom de verbouwing van het Westfries Museum aan de Roode Steen in Hoorn is voortgezet. De plannen voor onderkeldering zijn vervallen. Hiervoor in de plaats is een minder ingrijpend plan gemaakt. Dit zal leiden tot een beter behoud van het bodemarchief *in situ* en een forse afschaling van het verplichte archeologisch onderzoek en de bijbehorende kosten.

Voor het prehistorisch deel van het project Bangert Oosterpolder 5b Zuid en A Zuid heeft AWF gezorgd voor de directievoering namens de gemeente.

Er is in 2025 meegedacht over de nadere uitwerking van de nieuwe vergunning-, toezicht- en handhavingstrategie van de gemeente. Archeologie heeft hierin een duidelijke plek gekregen.

Koggenland

De gebruikelijke advisering is in 2025 voortgezet. Ten aanzien van het aspect archeologie waren er geen beleidswijzigingen. Over de afgelopen jaren bleek het in 2012 vastgestelde budget telkens niet toereikend. Een verzoek aan de leiding van Koggenland is ook dit jaar gedaan om het aantal uren archeologische advisering en daarmee het budget te laten stijgen.

Het college van B&W van Opmeer wordt bijgepraat over de opgraving aan de Herenweg in Hoogwoud, 15 februari 2025. Van links naar rechts: Wouter Roessingh (ADC), Vincent Buis (wethouder Gemeente Opmeer), Belinda Goransson-Van Kerkwijk (wethouder Gemeente Opmeer), Herman Wiersema (burgemeester Gemeente Opmeer), Robert Tesselaar (wethouder Gemeente Opmeer), Herman ter Veen (wethouder Gemeente Opmeer), Carla Soonius (Regioarcheoloog AWF).

Medemblik

In de gemeente Medemblik blijft de bouwproductie fors. Dit heeft wederom geleid tot een vrij grote hoeveelheid archeologische quickscans en adviezen. Gedurende het hele jaar is daarnaast schriftelijk geadviseerd in het kader van verschillende omgevingstafels. Bij de advisering met betrekking tot de plannen voor Korenmarkt 8 in Zwaagdijk-Oost is een veldtoets uitgevoerd.

In 2025 is voor de gemeente Medemblik versneld een update van de beleidskaart archeologie vervaardigd. Dit stond aanvankelijk niet op de planning, maar is toch uitgevoerd in het kader van de Erfgoedagenda gemeente Medemblik 2025-2030.

In 2025 is verder gewerkt aan de cultuurhistorische elementenkaart van Medemblik. De kaart ligt momenteel ter goedkeuring bij de afdeling Erfgoed en Archeologie van de gemeente.

Via een voorbereidingsbesluit heeft de gemeente Medemblik in 2024 nieuw stolpenbeleid opgesteld. Dit betekent dat de sloop van alle stolpen die op de provinciale stolpenwaarderingsskaart een orde 1, 2 of 3 hebben gekregen, vergunningsplichtig is geworden. Het voorbereidingsbesluit is in 2025 bij verschillende projecten toegepast. De komende tijd worden verdere beleidsregels uitgewerkt.

Het terrein van Archeologisch Rijksmonument Wervershoof - Eendenkooi Wervershoof is in 2025 meermaals bezocht. Vanwege geconstateerde beschadigingen is door de gemeente een handhavingstraject opgestart. AWF heeft de gemeente hierin begeleid.

Wouter Roessingh legt uit wat er zoal is aangetroffen in het buitengebied van Hoogwoud.

Verder is vrij veel archeologisch onderzoek dat is uitgevoerd in de gemeente inhoudelijk beoordeeld. Zo is er directievoering uitgevoerd bij de projecten AZC Opperdoezerp pad in Medemblik, Molenblik in Medemblik (inclusief open ochtend in de bibliotheek van Medemblik), Noorderpad 59 in Opperdoes, Middenweg 52 in Andijk, Beldershoeke in Andijk en achter de Wijzend in Nibbixwoud.

Opmeer

De reguliere advisering is voortgezet. Archeologie West-Friesland heeft als ketenpartner meegedacht bij het opstellen van de nieuwe Omgevingsvisie van de gemeente. Daarnaast is een start gemaakt met het opstellen van een cultuurhistorische elementenkaart.

In twee gevallen was uitvoeren van een regulier archeologisch onderzoek niet mogelijk vanwege verouderde bepalingen in het gemeentelijk bestemmingsplan. Het gaat om de locaties Koningspade 17 in Hoogwoud (de Willemshoeve) en de Hogeweg 1 in Opmeer. Op beide locaties heeft AWF een noodwaarneming verricht en zaken gedocumenteerd. Met name de 17de-eeuwse Willemshoeve is bijzonder. Het betreft een van de bekendste stolpboerderijen van West-Friesland.

Er heeft directievoering plaatsgevonden bij het prehistorisch deel van het project Heerenweg 36 in Hoogwoud. Daarbij is ook een veldbezoek van het college van B&W begeleid.

Schagen

Overleg AWN

Op 12 maart is tussen de portefeuillehouder Archeologie wethouder Simco Kruijer, de beleidsambtenaren erfgoed en archeologie en een delegatie van de AWN Schagen overleg gevoerd over de in 2024 ontstane situatie (zie Jaarverslag 2024). Het gesprek verliep in ontspannen sfeer. Afgesproken werd voortaan in een vroegtijdig stadium elkaar op te zoeken voor overleg en de lijnen direct en open te houden. Tevens is toegezegd om halfjaarlijks de leden van de werkgroep en de beleidsambtenaren bijeen te laten komen om de voortgang te bespreken. Ook is opgemerkt dat de forse achterstand die de AWN Schagen heeft in het aanleveren van archeologische data en vondsten. De werkgroep moet deze vondsten en gegevens aan de Provincie Noord-Holland aanleveren. Hier dient nu serieus werk van te worden gemaakt. Het betreft hier ongeveer 600 kleinere en grotere projecten door de werkgroep in de afgelopen 40 jaar zijn uitgevoerd. Deze zijn op diverse wijze maar niet uniform gearchiveerd en bevinden zich nu vooral in de werkruimte van de AWN-S. Een start is gemaakt in deze te ordenen en in te voeren in ARCHIS.

Het eerste halfjaarlijkse overleg heeft plaatsgevonden op 1 juli 2025 en mag als constructief en positief worden beschouwd.

De Korenmolen van Warmenhuizen

In het kader van het ordenen en publiceren van oud onderzoek, is een begin gemaakt met de opgegraven artefacten bij de Korenmolen aan de Sportlaan 1 in Warmenhuizen (zie ook afbeelding pagina 10).

In de gemeente Schagen wordt nog altijd veel gebouwd. Dit heeft wederom geleid tot een vrij grote hoeveelheid archeologische quickscans en adviezen. Op verzoek van de gemeente worden de aspecten cultuurhistorie en aardkundige waarden meegenomen in de quickscans. Op de locatie Groenoord aan de Wilgenlaan in Schagen is in het kader van het archeologisch adviesproces een veldtoets uitgevoerd.

Begin 2025 is de stolpboerderij op het perceel Stroet 23 afgebrand. Vervolgens is met betrekking tot de geplande nieuwbouw op de locatie advies uitgebracht. In 2026 wordt het terrein onderzocht middels een opgraving. AWF voert hierbij de directievoering uit.

In het kader van de ontwikkeling van het woningbouwplan Muggenburg Zuid is wederom veel contact geweest met de uitvoerder van het archeologisch onderzoek. Inmiddels is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

In 2025 is verder gegaan met de advisering voor Schagen Oost. Het bureauonderzoek bevindt zich in de afrondende fase en zal worden meegenomen in het Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan is momenteel in voorbereiding.

Er is meegewerkt aan een thematisch Omgevingsplan voor erfgoed in de gehele gemeente. De beleidskaart archeologie en de cultuurhistorische elementenkaart worden hierbij vertaald naar het nieuwe Omgevingsplan. Daartoe is onder andere meegedacht over de op te nemen regels.

Voor de locatie Gedempte Gracht 2, 4 en 6 in het oude centrum van Schagen is na het vervaardigen van een archeologische QuickScan op verzoek van het projectteam strategisch geadviseerd met betrekking tot herbouw op de archeologisch waardevolle locatie. De locatie van de drie langgerekte middeleeuwse kavels ligt op een van de oudste plekken zo niet de oudste plek van de stad. Inmiddels is vernomen dat de gemeente Schagen eigenaar is geworden van deze gronden.

In de stolpboerderij wordt het sorteren door Roel Zutt en Amber Lek voortgezet voor het project 'De Korenmolen van Warmenhuizen'.

Stede Broec

De reguliere advisering is voortgezet. Binnen het project Nijevoert (prehistorisch deel) treedt AWF op als adviseur van het bevoegd gezag en wordt op de uitvoering van het archeologisch onderzoek toegezien.

Texel

Beleid zee

Op dinsdag 24 juni 2025 rond 10 u in de ochtend zijn door de Rijkserfgoedinspectie twee invallen bij Texelse duikers gedaan. De Texels politie ondersteunde dit driekoppige team. De burgemeester van Texel was door de inspecteurs zeer kort tevoren op de hoogte gebracht. De inspecteurs handelden in opdracht van de Officier van Justitie. De inspecteurs hebben de gepubliceerde vondsten uit het Zwavelwrak in beslag laten nemen. Het is onbekend waar deze vondsten zich op dit moment bevinden.

De vondsten waren eerder al gepubliceerd in de Archeologische Kroniek van Noord -Holland 2023. Dit artikel is niet meer digitaal te lezen omdat het naar wens van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed is verwijderd. Aan het eind van het artikel, het resultaat van een onderzoek van AWF, worden de twee Texelse duikers die hun materiaal ter bestudering bij Kaap Skil hadden aangeboden, bedankt voor hun medewerking. De data zijn zoals gebruikelijk in de daarvoor geëigende archeologische kanalen geüpload. Het zijn juist deze twee duikers die door de Rijkserfgoedinspectie zijn bezocht. Dat is opmerkelijk omdat Texelse en ander duikers ook zonder toestemming veel vondsten waaronder bonken zwavel, uit het wrak hebben gehaald. Hiervan ontbreekt een rapport en deze vondsten bevinden zich vermoedelijk bij deze duikers thuis. Hier hebben de Rijksinspecteurs een inval nagelaten.

De datum van de invallen was door de inspecteurs zeer ongelukkig uitgekozen omdat twee dagen later minister Eppo Bruins, het eiland zou bezoeken om ook met de duikers te overleggen. Het heeft vanuit de gemeente en de stichting Texelse Musea veel moeite gekost om de inval stil te houden zodat het bezoek van de minister ongestoord kon verlopen.

De invallen hebben twee gevolgen gehad. Allereerst is de bereidheid van diverse Texelse en andere duikers om vondsten te melden of mee te werken aan publicatie gedaald tot nul. Eveneens is vanuit de gemeentelijk taakstelling het risicovol geworden om opgedoken vondsten van na 2007 (Erfgoedwet) op te speuren en te documenteren omdat anders meegewerkt wordt aan onderzoek van objecten die wederrechtelijk zouden zijn verkregen. De documentatie van de amateurvonden heeft daarom in 2025 stilgelegen.

Tweede effect dat het voor duikers en een duikgroep die nog niet conform [de nieuwe regels](#) werkten (BeA) een aanmoediging is om dit wel te gaan doen. De stichting Waddukers is bijvoorbeeld lid geworden van de AWN-LWAOW en stelt alles in het werk om in 2026 op wettelijk toegestane wijze onderzoek te gaan doen. De Duikclub Texel heeft de benodigde papieren. De gemeente Texel ondersteunt de duikers die wettelijk correct en transparant willen gaan onderzoeken en wacht hun verzoeken af.

Bezoek Minister Bruins (NSC)

Twee dagen na de inval van de Rijksinspectie bezocht Minister Bruins op 26 juni Museum Kaap Skil. Hierbij waren rijksambtenaren, de RCE, de wethouders van de drie gemeenten van de Westelijke Waddenzee en Marjon Barth directeur van de Stichting Texelse Musea aanwezig. Zij hield een betoog over de rol van het maritiem erfgoed en het Museum. Namens AWF was Michiel Bartels aanwezig. De minister ruimde speciaal tijd in voor een gesprek met de duikers van de Duikclub Texel (Aris van der Vis en Teunis van der Bor en Reinier Nauta).

Veel bekijks met de open dag tijdens archeologisch onderzoek in de Wezentuin in Den Burg, gemeente Texel.

Op de kade van de haven van Den Oever documenteert kanonspecialist Nico Brinck het gietijzeren kanon uit het Gat van Stompe.

Daarna bracht de minister een bezoek aan het duikschip van de RCE in de Waddenzee waar vanaf op het Palmhoutwrak werd gedoken. Hier kon de minister kennismaken met de duikers van de RCE.

De Jurk

De documentaire met betrekking tot de ontwikkelingen rond het Palmhoutwrak kreeg een vervolg. Deel 4 van de Jurk werd op de avond van Tweede Kerstdag uitgezonden op de televisie.

Een gietijzeren kanon vermoedelijk van Engelse makelij is opgevisst bij het gat van Stompe. De visser heeft het kanon overgedragen aan Museum Kaap Skil te Oudeschild, waar het op 30-12-2025 is aangekomen. Het kanon zal worden gestabiliseerd.

Beleid land

In 2025 is voor Texel de cultuurhistorische elementenkaart afgerond en aangeleverd. De kaart is door het college van B&W vastgesteld en zal uiteindelijk worden opgenomen in het nieuwe Omgevingsplan.

Verder zijn vanuit de gebruikelijke taken vele bouwplannen beoordeeld en quickscans vervaardigd.

Vondsten en collecties

Vuursteencollectie Govert van Noort

In 2025 is een eerste poging gedaan om de boeiende collectie van wijlen Govert van Noort te inventariseren. Het betreft hier vooral door hem verzamelde vuursteen en dierlijk botmateriaal. De beoogde constructie met de inzet van studenten van het Groningen Institute of Archaeology is helaas niet gelukt. In 2026 zal een nieuwe poging worden ondernomen.

Vinkenterp

Eveneens uit de collectie van Van Noort is het door de heer Kikkert in de jaren 70-90 verzamelde materiaal van de verdwenen natuurlijke kop van de Vinkenterp tevoorschijn gekomen. De Vinkenterp ligt even ten noorden van de kerk van Den Hoorn. De collectie bevat prehistorische scherven en enig metaal. Ook hier wordt een student voor de uitwerking en rapportage gezocht.

Haventje van Sil, De Cocksdorp

Door een amateurarcheoloog uit De Cocksdorp is in de afgelopen drie jaar bij eb een veldverkenning uitgevoerd in de voormalige haven van De Cocksdorp. Dit leidde tot een verzameling vondsten met een huishoudelijk en maritiem karakter. De vondsten dateren uit de periode van kolonisatie van de Eierlandse Polder, 1880-1910. De vondsten worden gepubliceerd in het tijdschrift HV Texel.

Polder De Volharding

Door dezelfde amateurarcheoloog is eveneens een veldverkenning gehouden in de inmiddels buitendijkse Polder De Volharding. Deze ligt ten noorden van De Cocksdorp. Hier zijn de resten van de materiële cultuur van de enige stolpboerderij aldaar aangetroffen. Ook hier betreft het een vondstcomplex uit de postmiddeleeuwen met een doorlooptijd van ongeveer 1890-1920. De vondsten worden gepubliceerd in het tijdschrift HV Texel.

Door de nazaten van een andere visser is in Museum Kaap Skil een vrijwel complete Aziatische martavaan binnengebracht.

16. Provinciaal depot & museum Huis van Hilde

De prettige samenwerking met de Provincie Noord-Holland en het Huis van Hilde is in 2025 voortgezet. De Archeologische Kroniek Noord-Holland wordt ook voor 2025 in gedrukte vorm voortgezet.

17. Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Erfgoedinspectie heeft zich in 2025 niet gemeld.

18. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen

De samenwerking met [Portable Antiquities of The Netherlands](#) en de Nederlandse Bank (DNB) is dit jaar verder voortgezet. Frank Postma was wederom het aanspreekpunt.

19. Externe contacten

Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Op diverse niveaus is overleg geweest met de RCE, zie hiervoor 'Gemeenten'.

Mooi Noord-Holland (MOOI)

Met Mooi Noord-Holland is de samenwerking steeds constructiever geworden. Archeologisch adviseur Maaïke Honshorst is aangesteld. Omdat zij de archeologische praktijk van adviseren en beleid goed kent, is het makkelijker om de problematiek te bespreken. Dat er nu samengewerkt wordt tussen twee non-profit partijen versterkt het vertrouwen. Het advies is om de aandacht van MOOI aan de gemeenten waar de archeologie wel goed loopt te verminderen. Daarentegen is vanuit het CGA de wens geuit om juist de gemeenten waar niets of te weinig beleid is (Den Helder, Het Gooi, de Haarlemse randgemeenten, de BUCH-gemeenten en Edam/Volendam-Waterland) meer aandacht te geven. AWF ondersteunt hierbij.

In mei 2025 heeft MOOI een beleidsnotie vervaardigd met de titel 'verkenning naar de mogelijkheden voor betere samenwerking tussen het Rijk, de provincie en de drie gemeenten in het Noord-Hollandse Waddenkustgebied op het vlak van (onderwater)archeologie. Hiervoor zijn beleidsambtenaren en bestuurders geïnterviewd. De presentatie vond plaats in Fort Kijkduin te Den Helder.

Archeologische Werkgemeenschap Nederland afdeling 2

De samenwerking met AWN afdeling 2 is voortgezet. Jort Smit bleef voorzitter. Dit heeft niet geleid tot een koerswijziging of toename of afname van de activiteiten.

Archeologische Werkgemeenschap Schagen/AWN afdeling 9

Voor de samenwerking met afdeling 9 en de werkgroep Schagen, zie: Gemeente Schagen. In het algemeen kan worden gezegd dat de samenwerking en de sfeer tussen gemeente, AWF en AWN Schagen aanmerkelijk is verbeterd in 2025

Omgevingsdienst Noord Holland Noord

Met de ODNHN worden gegevens uitgewisseld met betrekking tot bodemsaneringen en bodemverstoringen. Deze kennisuitwisseling werkt naar tevredenheid. AWF ontvangt nog steeds automatisch afschriften van de beschikkingen voor saneringen zodat hier adequaat op kan worden ingesprongen. Zo nu en dan komen collega's van de ODNHN op bezoek bij uitvoerende werken.

20. Jaarplan 2026

1. Personeel & huisvesting

- Afronden en vaststellen Visiedocument AWF 2025-2035.
- Opstellen personeelsplan. Het verder consolideren van de huidige personele formatie op functies, kwaliteit en inzet van Archeologie West-Friesland.
- Plan maken voor borging kantoorfaciliteiten Archeologie West-Friesland lange termijn.

2. Financiën/tarifiering

Het handhaven van de uniforme tarifiering voor adviestaken zoals jaarlijks vastgesteld door Planning & Control gemeente Hoorn. Indexering voorjaar 2026 doorvoeren op tarieven Gemeenschappelijke Regeling.

3. Advisering

- Voortzetten van de advisering op het gebied van archeologie, cultuurhistorie en landschap voor de 10 gemeenten.
- Voortzetten directievoering in rol adviseur bevoegd gezag. Blijven toetsen van rapportages (PvE's, PvA's, evaluatieverslagen en rapporten) van derden.
- Blijven deelnemen aan de Omgevingstafels.

4. Beleidskaarten

Algemeen

- Aanhaken en meedenken bij het implementeren van het beleid op het gebied van archeologie en cultuurhistorie in de omgevingsplannen. De beleidskaarten archeologie en cultuurhistorische elementenkaarten vormen hierbij het uitgangspunt. "Beleidsneutraal over" betekent hier dus niet enkel het vertalen van de regels uit de bestemmingsplannen. Voor bijna alle gemeenten geldt namelijk dat wat nu is opgenomen in de bestemmingsplannen niet volledig overeenkomt met de vastgestelde beleidskaart archeologie.
- Bij het opstellen van nieuwe beleidsregels zal gebruik worden gemaakt van de voorbeeldregels die beschikbaar zijn gesteld vanuit het Rijk.

Per gemeente

- Enkhuizen – Het vaststellen van de geactualiseerde beleidskaart van de gemeente Enkhuizen. De geactualiseerde kaart met toelichting is al in 2023 aangeleverd bij de gemeente.
- Hoorn – De beleidskaart archeologie en bijbehorende toelichting van de gemeente Hoorn actualiseren.
- Medemblik – De beleidskaart archeologie van de gemeente Medemblik is in 2025 geactualiseerd. Hier wordt nog een korte toelichting bij geschreven. De nieuwe kaart kan worden toegepast en meegenomen worden in het omgevingsplan.
- Koggenland – Start maken met het actualiseren van de beleidskaart archeologie van de gemeente Koggenland.

5. Cultuurhistorische elementenkaarten

Het voltooien van de cultuurhistorische elementenkaarten voor de gemeenten Medemblik en Opmeer.

6. Erfgoedcommunicatie/educatie

Algemeen

- Het blijven delen van nieuws, opgravingen, resultaten en lezingen via website, nieuwsbrief en sociale media-kanalen.
- Aanhaken bij de [Nationale Archeologiedagen](#) in juni.
- Het meewerken aan [Open Monumentendag](#) in september in de gemeente Hoorn en faciliteren bij de andere 9 gemeenten.
- Aanhaken bij de [Kinderboekenweek](#) in oktober.
- Organiseren van de Dag van de Westfriese Archeologie in oktober in Stede Broec.
- Het blijven aanbieden en actualiseren van het reguliere educatieprogramma.
- Een maatwerk educatieprogramma is mogelijk op aanvraag. Scholen of gemeenten kunnen hier een verzoek voor indienen.
- Produceren van nieuwe folders over nader te bepalen onderwerpen, i.s.m. Stichting Archeologie West-Friesland.

Per gemeente

- **Enkhuizen**
 - Deelnemen aan [Expeditie NEXT](#) in mei 2026 in Enkhuizen. T.b.v. het festival wordt een escape game ontwikkeld, waar in 2025 reeds een start mee is gemaakt. Expeditie NEXT is een initiatief van de NWO. Het is een nationaal wetenschapsfestival voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Het festival wordt elk jaar in een andere stad georganiseerd.
- **Texel**
 - Laten ontwikkelen en zo mogelijk realiseren van een verbeelding van de Kogerkerk in de Vogelmient.
 - Ontwikkelen en vormgeven van een cultuurhistorische verbeelding van de ringwalburg van Den Burg.
 - Inhoudelijk en beleidsmatig blijven ondersteunen van Museum Kaap Skil.

7. Onderzoeksagenda

Verder werken aan de Westfriese Onderzoeksagenda Archeologie.

8. Gemeenschappelijke Regeling

- Het laten opgaan van de gemeente Hollands Kroon in de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie West-Friesland.
- Het actualisatieproces van de Gemeenschappelijke Regeling voltooien in 2026.

9. Projecten op rijksniveau

- Het participeren in de lopende projecten op rijksniveau (OCW, RCE, RWS) met betrekking tot de Noordzee, westelijke Waddenzee, IJsselmeer, Markermeer, Hoornse Hop.
- Lobby voeren voor Zuiderzeekaart m.b.t. archeologie. Samenwerking op gemeentelijk en provinciaal niveau (Noord-Holland, Flevoland, Friesland)

10. Samenwerkingen

- Het op peil houden van lopende regionale samenwerkingen met o.a. de Provincie Noord-Holland, de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Mooi Noord-Holland etc.
- Structureel overleg voeren met AWN-9 Noordkop/Schagen.

11. Maritieme archeologie

- Ondersteunen en communiceren met gecertificeerde duikgroepen voor de verdere 'natte' inventarisatie.
- Het assisteren van duikgroepen in het werkgebied van AWF bij certificering op basis van het Beluit Archeologie 2024 (BEA).

12. Inventarisatie collecties en vondstmeldingen

- Het doorgaan met inventariseren van (amateur)collecties van archeologische vondsten ter land en ter zee.
- Het verzorgen van vondstmeldingen in Archis.

Bijlage 1 - Activiteiten medewerkers Archeologie West-Friesland

1. Commissies en overleggen

Michiel Bartels

- Vrienden van het Westfries Archief, voorzitter
- Stichting Archeologie West-Friesland, voorzitter
- Convent van Gemeentearcheologen, lid
- Stichting Middeleeuwse Archeologie, lid
- Commissie Naamgeving Openbare Ruimte (Straatnaamcommissie) Gemeente Hoorn, lid

Dieuwertje Duijn

- Hele jaar: diverse overleggen Red de Stolp-platform
- Hele jaar: redactielid Boerderijenstichting Noord-Holland

Sander Gerritsen

- Programmacommissie Reuvensdagen (hele jaar)
- Tweewekelijks overleg met collega's van monumentenzorg over 'toepasbaarheid ai binnen erfgoed'
- Diverse overleggen en aanvraag innovatieplatform archeologie: AI en de onderzoeksagenda
- Diverse overleggen en aanvraag innovatieplatform archeologie: Hoef voor hoef het verleden in - Koeien als gids naar de prehistorie
- Diverse overleggen met Alliantie Markermeerdijken over publieksboek archeologie van de Markermeerdijken
- Diverse overleggen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed over graven in het rijksmonument: Wezentuin Texel
- Diverse overleggen Rijkswaterstaat over archeologie en vormgeving Markermeerkust
- 09-01-2025: Overleg Ir. G. Jan Arends, oud-universitair docent Delft, secretaris stichting Historische Sluizen en Stuwen Nederland, over betekenis laatmiddeleeuwse sluis Etersheim
- 25-02-2025: Overleg met Magda Klarenkamp, historische vereniging Warder over de waarde van de opgravingen van de Markermeerdijken voor Warder
- 28-03-2025: Overleg Vera de Jong, omgevingsmanager Provincie Noord-Holland, over de archeologie bij de bruggen van Oudedijk
- 22-05-2025: overleg met Wineke Straatsma programmamanager HWBP en Yaron Daniël strategisch adviseur, beide HHNK over 'Geheugen van de Dijk': inzet archeologische en historische kennis bij ontwerp nieuwe dijken
- 08-08-2025: bezoek van Silke Lange en andere klompenexperts over archeologische klompen uit de Westfriese bodem
- 03-09-2025: Overleg Rob van Haarlem van Tijdlab over 3d reconstructie sluis Etersheim
- 16-10-2025: Overleg Laura Webb van Wageningen University over inzet studenten voor project Hoef voor hoef het verleden in
- 20-10-2025: Organisatie en presentatie Expert meeting, de sluis van Etersheim

Anne de Groot

- 21-01-2025: Halfjaarlijkse bijeenkomst Ambtelijke Werkgroep GR Archeologie, Hoorn
- April 2025: Sollicitatiecommissie nieuwe officemanager AWF
- 17-04-2025: Bijeenkomst Omgevingsvisie Opmeer, Opmeer
- 17-04-2025: Bijeenkomst Omgevingsvisie Koggenland, digitaal
- 09-07-2025: Gesprek over landschap in gemeentelijk beleid, MOOI Noord-Holland, Hoorn
- 09-07-2025: Werksessie Erfgoednota Medemblik, Wognum
- 09-10-2025: Halfjaarlijkse bijeenkomst Ambtelijke Werkgroep GR Archeologie, Hoogkarspel
- 09-10-2025: Overleg samenwerking SED – AWF, Hoogkarspel
- 18-11-2025: Interview cultuurlandschap in omgevingsbeleid met DSP (namens RCE), digitaal
- 26-11-2025: Overleg archeologie onder stolpen, MOOI Noord-Holland, digitaal
- 10-12-2025: Overleg landschappelijke inpassing Museumstoomtram, Hoorn
- Hele jaar: Overleggen over overgang urenregistratie
- Hele jaar: Overleggen over nieuwe Erfgoedvisie Hoorn & Toekomstvisie AWF
- Hele jaar: Overleggen in het kader van archeologische advisering. O.a. over Stadstoegang Hoorn, Boschplein Enkhuizen, Opperdoezerpad Medemblik en Rijksmonument Eendenkooi Wervershoof

Jasper Leek

- Tweewekelijks overleg met collega's van monumentenzorg over 'toepasbaarheid AI binnen erfgoed'
- Diverse overleggen en aanvraag innovatieplatform archeologie: AI en de onderzoeksagenda'
- Diverse overleggen Gemaal Hippolytushoef.
- 12-12-2025: Uitleg over vliegen en documenteren met drone

Fleur Schinning

- 24-02-2025: Overleg Westfriese spin-off Maand van de Geschiedenis – Westfries Archief, Westfries Museum, Westfriese Bibliotheken en het Nederlands Openluchtmuseum
- 19-05-2025: Overleg communicatieplan archeologie – Westfries Museum
- Hele jaar: Overleggen m.b.t. Expeditie NEXT, georganiseerd door de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) en een initiatief van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
- Hele jaar: Overleggen m.b.t. productie spel voor Expeditie NEXT – Planemos
- Hele jaar: Overleggen m.b.t. de website – Team Communicatie (gemeente Hoorn) en Qore Digital

Carla Soonius

- Hele jaar: Penningmeester Stichting Archeologie West-Friesland
- Vergaderingen bijwonen Convent van Gemeentelijk Archeologen
- Hele jaar: Deelgenomen aan diverse sessies over Omgevingsvergunning, Omgevingswet en Omgevingsvisie (gemeente Medemblik, SED-organisatie, Opmeer, Koggenland)
- Hele jaar: deelgenomen aan Projectteam Schagen Oost (workshops en andere overleggen)
- Hele jaar: verschillende werksessies met betrekking tot verordening Fysieke Leefomgeving en het Omgevingsplan (gemeente Schagen)
- 08-01-2025 en 20-01-2025: Overleg Provincie over cultuurhistorische elementen in het kader van Groen-Blauwe Dooradering (GBDA)
- 23-01-2025: Deelname aan sessie RCE: Naar een nieuwe Atlas van Nederland in het Holoceen
- 10-02-2025: Deelname aan Bijeenkomst Mooi Noord-Holland: Regie op onze historische waterstructuren
- 25-02-2025: Online-bijeenkomst vernieuwd Archis

-
- 27-02-2025: Werksessie Ruimtelijke kwaliteit 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (Van der Valk, Akersloot)
 - 12-03-2025: Overleg Cultuurhistorische Kansenkaart met Landschap Noord-Holland
 - 20-03-2025: locatiebezoek Archeologisch Rijksmonument Eendenkooi met wethouder en SBB (overtreding geconstateerd)
 - 15-04-2025: Deelname online-Expertsessie bodem, water en de notitie waterbodem. 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord
 - 13-05-2025: Werksessie Ruimtelijke kwaliteit 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (De Hooge Heeren Hoogwoud)
 - 20-05-2025: Deelname online-Expertsessie Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie. 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord
 - 12 en 16 juni 2025: overleg en veldbezoek met wethouder over handhaving Archeologisch Rijksmonument Eendenkooi
 - 18-06-2025: online-overleg met RCE en Provincie over uitwerken opgraving 1972-1978 op Archeologisch Rijksmonument Aartswoud
 - 09-07-2025: Werksessie Erfgoednota Medemblik (gemeentehuis Wognum)
 - 06-10-2025: Deelname aan risicodialog 1. Klimaatadaptatie Westfriesland: waterovelaat en overstromingen (De Dres. Nibbixwoud)
 - 26-11-2025: Deelname aan risicodialog 3. Klimaatadaptatie Westfriesland: droogte (Vila Groet, Avenhorn)

Bart ter Steege

- Hele jaar redactielid De nieuwe Molenwereld
- Hele jaar overleg nieuwe Urenregistratie
- Hele jaar diverse overleggen inrichting Pelmolendpad, Hoorn
- Hele jaar diverse overleggen over prestatieproblemen netwerk afdeling archeologie met RAM-IT
- Hele jaar diverse overleggen voortgang renovatie Westfries Museum
- Hele jaar diverse overleggen over Toekomstvisie team Erfgoed
- Hele jaar diverse overleggen Nijevoert, Enkhuizen
- Hele jaar diverse overleggen Nieuwe Stadstoegang, Hoorn
- Hele jaar diverse overleggen Nieuwstraat 2, Medemblik
- Hele jaar diverse overleggen Expeditie Next, Enkhuizen met NWO
- Hele jaar diverse overleggen Breestraat 22-Koninginneweg, Opmeer
- 08-01-2025: Overleg Netwerkdag G40
- 13-02-2025: Overleg Manegeterrein de Eenhoorn
- 02-04-2025: Briefselectie sollicitatieprocedure nieuwe Office Manager
- 14/15-04-2025: Sollicitatiegesprekken
- 18-04-2025: Overleg stulp Vlaar, Westerblokker
- Overleg Westerstraat, Enkhuizen

Sil Veenstra

- 14-04-2025 – Overleg Waterkaart, Cultuurhistorische elementenkaart en Archeologische beleidskaart HK, gemeente Hollands Kroon, Hippolytushoef

2. Publieksactiviteiten

Michiel Bartels

- 14-02-2025: Opening Fregat Huis te Warmelo expositie, kasteel Radboud Medemblik
- 13-02-2025: Module Kunstcriminaliteit: Archeologie, schatgraverij en fraude, voor studneten Reinwardt Academie, Amsterdam
- 10-04-2025: Organisatie en uitvoering afscheidscongres Dr. Arno Verhoeven: Vingervegen en Bezemstreken, Aula Universiteit van Amsterdam
- 16-04-2025: Opening expositie Archeologiemuseum Haarlem: Bloempotten
- 22-04-2025: Opening Topstukken Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- 08-05-2025: viering 50 jaar Westfries Archief
- 09-05-2025: Opening de Zwarte Schuur (Dijkmagazijn) Katwoude
- 22-05-2025: Presentatie Archeologie Waddenzee onderzoek, Fort Kijkduin, Den Helder
- 27-05-2025: Viering 10 jaar Internationaal Hanzemuseum Lübeck, Duitsland
- 26-06-2025: Bijwonen bijeenkomst Maritiem archeologisch onderzoek, presentatie bundel, RMO Leiden
- 27-08-2025: Bijwonen afscheid Dr. Peter Bitter als gemeentelijk archeoloog van Alkmaar
- 16-10-2025: Amsterdam, bijwonen opening expositie: Thuis in de 17de eeuw, Rijksmuseum
- 23-10-2025: Amersfoort, bijwonen Het Genootschap, historie van de Nederlandse Archeologie

Dieuwertje Duijn

- 14-06-2025: Kinderactiviteit in het werkdepot Oude Veiling in Zwaag
- 13-09-2025: Korte lezingen over opgraving van de Westerpoort tijdens Open Monumentendag, stadhuis Enkhuizen

Sander Gerritsen

- 12-03-2025: Opnames film 'Onze Voorouders: Met dijken, molens en sluizen temt Noord-Holland het water al eeuwenlang' voor Huis van Hilde in Medemblik
- 08-05-2025: viering 50 jaar Westfries Archief
- 09-05-2025: Opening de Zwarte Schuur (Dijkmagazijn) Katwoude
- 14-06-2025: Als specialist aanwezig bij mini-museum De waterwolf, Tussen iets en Niets!
- 19-06-2025: Fietsival gemeente Hoorn – De collega's helpen bij de skatebaan met BMX fietsen, Hoorn
- 25-06-2025: Open middag opgraving Wezentuin, Texel
- Derde week juli, begeleiding snuffelstage scholiere Yana Buis
- 20-08-2025: Open middag opgraving laatmiddeleeuwse sluis, Etersheim
- 09-12-2025: Open middag opgraving van de terpen langs de dijk, Warder
- 12-12-2025: interview WEEFF-radio: Onderzoek Markermeerdijken
- Diverse interviews NHD:
 - Terpen Warder;
 - Grosthuisen;
 - Sluis Etersheim;
 - Wezentuin Texel;
 - Nationale Archeologiedagen;
 - Doorgraving dijk bij Katwoude

Jasper Leek

- 19-06-2025: Fietsival gemeente Hoorn.

Fleur Schinning

- 14-05-2025: Educatieproject Koeienkerk – Kindcentrum De Marinx, 't Veld (gemeente Hollands Kroon)
- 22-05-2025: Educatieproject Koeienkerk – Kindcentrum Sint Jan, Waarland (gemeente Schagen)
- 14-06-2025: Nationale Archeologiedagen – Oude Veiling 35, Zwaag (gemeente Hoorn)
- 03-09-2025: Opening Klokkenstoel en plaatsing tijdscapsule – Zijdewind (gemeente Hollands Kroon)

Carla Soonius

- 06-03-2025: Bijwonen opening tentoonstelling 750 jaar Amsterdam, De Bazel, Amsterdam
- 26-03-2025: bijwonen Netwerkbijkomst Historisch Cultuurlandschap (RCE, Amersfoort)
- 09-02-2024: bijwonen oratie Prof. dr. B. Groenewoudt (Rijksuniversiteit Groningen)
- 04-04-2025: Kroonvoordracht (Death at a remote crossroads: Iron age burials in Jabel Qurma, Blak desert, Jordan)
- 10-04-2025: Deelname aan afscheidssymposium A. Verhoeven Vingervergen en Bezemstreken
- 12-04-2025: Open dag presentatie resultaten opgraving Molenblik in Bibliotheek Medemblik (met ADC)
- 15-04-2025: filmopnamen over Belang Aardkundig monument Benningbroek (cultuurhistorie, landschap en natuurwaarden) door Streekomroep West-Friesland
- 08-05-2025: Bijwonen jubileumviering Westfries Archief Hoorn (Oosterkerk)
- 15-05-2025: Bijwonen boekpresentatie Oerij (proefschrift G. Alders): Huis van Hilde Castricum
- 18-06-2025: Participeren in Fietsival gemeente Hoorn (Glop bemannen)
- 23, 24, 25 juni: participeren (op eigen kosten en in eigen tijd) Care Schylge (Community Archaeology-project UvA)
- 27-06-2025: Deelname Archeofest Hoge Woerd
- 26-09-2025: Deelname jubileumfeest Convent van Gemeentelijk Archeologen (Utrecht)
- 23-10-2025: Deelname Archeologie Platform Behoud in Situ (RCE, Amersfoort)
- 11-11-2025: Begeleiden veldbezoek College van B&W Opmeer aan archeologisch onderzoek Herenweg 36 in Hoogwoud

Bart ter Steege

- 14-05-2025: Educatieproject Koeienkerk – Kindcentrum De Marinx, 't Veld (gemeente Hollands Kroon)
- 22-05-2025: Educatieproject Koeienkerk – Kindcentrum Sint Jan, Waarland (gemeente Schagen)
- 19-06-2025: Fietsival gemeente Hoorn – Uitleg opgraving Kerkplein, Hoorn

3. Congresbezoek

Michiel Bartels

Zie lezingen.

Dieuwertje Duijn

- 28-03-2025: Bouwhistorisch Platform bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort
- 21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Sander Gerritsen

- 19+20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Anne de Groot

- 20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Jasper Leek

- 20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Fleur Schinning

- 20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Christiaan Schrickx

- 19-06-2025: Stadsarcheologiedag, Amersfoort
- 25-10-2025: Symposium Stichting het Historisch Gebruiksglas, Leiden
- 20-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Carla Soonius

- 28-01-2025: Deelname aan Bronstijdsymposium Rijksmuseum voor Oudheden (Leiden)
- 08-02-2025: Deelname Steentijddag (Lipsiusgebouw Leiden)
- 10-10-2024: Metaaltijddag (Tilburg)
- 20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Bart ter Steege

- 20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

Sil Veenstra

- 20+21-11-2025: Reuvensdagen, Rotterdam

4. Publicaties

Michiel Bartels

- Bartels, M. H., 2025. Diving in murky waters. Practice, piracy, policy, and protection in Dutch maritime archaeology focussing on the roads of Texel Island (NL), in: NN, *Preserving and sustaining our common memories, international conference on underwater cultural heritage* (Kaohsiung, Taiwan, ROC), 84-94.
- R. van Beek, E. Chamberlain, K. de Nooijer, S. Gerritsen, M. Bartels & J. Wallinga, 2025. Dating earthworks with luminescence: Insights from the medieval ringfort of Den Burg, Texel (the Netherlands), in: *Quaternary Geochronology* 88, zp.
- Bartels, M. H., 2025. Een terugblik op tien jaar gemeentelijke archeologie op Texel (2016-2025), in: *Uitgave Historische Vereniging Texel* 157. 29-34.

Dieuwertje Duijn

- Duijn, 2025. Een glimp van de Westerpoort, in *Steevast* 2025, 52-56.
- Duijn, D., 2025. Wijdenes – Zuideruitweg 32, in *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, 53-54.
- Duijn, D., 2025. Enkhuizen – Paulus Potterstraat, in *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, 56-58.
- Duijn, D., 2025. Een eeuwenoude parel in de Zijpe, in *Vrienden van de Stolp* 120, 4-7.
- Duijn, D., 2025. Stokoude stolp in Wognum ontdekt, in *Vrienden van de Stolp* 121, 22-26.

- Duijn, D., 2025. Een vierkant van oude kerkbalken, in *Vrienden van de Stolp* 122, 26-30.
- Duijn, D., 2025. 'T Huys de Meere in Zuidermeer 400 jaar!, in *Vrienden van de Stolp* 123, 22-25.
- Duijn, D. & C. Schrickx, 2025. Archeologisch en historisch onderzoek naar de zaagmolen van Spanbroek, in *Jaarboek Stichting Historisch Spanbroek Opmeer* 2025.
- Duijn, D. & C. Schrickx, 2025. Archeologisch en historisch onderzoek naar de zaagmolen van Spanbroek, in *De Nieuwe Molenwereld* 15, 51-56.

Sander Gerritsen

- Gerritsen, S., 2025. Drechterland – Venhuizen I De buurt 144-166. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, p. 52-53.
- Gerritsen, S. & J. Leek, 2025. Hollands Kroon – Wieringen I Westerklijf 28a. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, p. 69-70.
- Gerritsen, S., 2025. Medemblik – Onderdijk I Onderdijk 115. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, p. 77-78.
- J. de Haas en S. Gerritsen, 2025. Opmeer – De Weere I Driestedenweg 145. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, p. 83-86.
- Gerritsen, S., 2025. Stede Broec – Lutjebroek I Horn 38. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, p. 88-89.
- Van Beek, R., E.L. Chamberlain, K. de Nooijer, S. Gerritsen, M. Bartels, J. Wallinga, 2025. Dating earthworks with luminescence: Insights from the medieval ringfort of Den Burg, Texel (the Netherlands) in *Quaternary Geochronology*, Vol. 88.
- Gerritsen, S., W. Roessingh & F. Huisman, 2025. *Projectplan: Hoef voor hoof het verleden in - Koeien als gids naar de prehistorie.*
- Gerritsen, J. Leek & B. ter Steege, 2025. *Projectplan: Slimmer graven in het verleden: AI als versneller van archeologische onderzoeksagenda's voor overheden.*

Jasper Leek

- Gerritsen, S. & J. Leek, 2025. Hollands Kroon – Wieringen I Westerklijf 28a. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, p. 69-70.
- Gerritsen, J. Leek & B. ter Steege, 2025. *Projectplan: Slimmer graven in het verleden: AI als versneller van archeologische onderzoeksagenda's voor overheden.*

Christiaan Schrickx

- Schrickx, C.P., 2025. 'Het blauwe huis in de Bangert', *Kwartaalblad Vereniging Oud Hoorn* 2025/1, 18-21.
- Schrickx, C.P., 2025. 'De stenen kamer van Wognum. Archeologische opgraving Raadhuisstraat 8', *Jaarboek Cromme Leek*.
- Schrickx, C.P., 2025: 'De eerste complete middeleeuwse boerderij in West-Friesland', *Archeologie in Nederland* jrg 9 /4,54-55.
- Duijn, D. & C. Schrickx, 2025. Archeologisch en historisch onderzoek naar de zaagmolen van Spanbroek, in *Jaarboek Stichting Historisch Spanbroek Opmeer* 2025.
- Duijn, D. & C. Schrickx, 2025. Archeologisch en historisch onderzoek naar de zaagmolen van Spanbroek, in *De Nieuwe Molenwereld* 15, 51-56.
- Schrickx, C.P., 2025. 'Hoorn / Onder de Boompjes 16, *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, 73-75.
- Schrickx, C.P., 2025. 'Hoorn / Westerdijk 1a', *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, 75-77.

-
- Schrickx, C.P., 2025. 'Medemblik – Wognum / Raadhuisstraat 8', *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, 78-83.
 - Schrickx, C.P., 2025. 'Een zeldzame middeleeuwse tegel', *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2024, 117-118.

Bart ter Steege

- Steege, ter, B.C., 2025. In: 't Is mooi weest, Zijdewind: Een archeologische en historische blik op de Koeienkerk. 25ste jaargang, nr 2, december 2025, 't Veld

5. Cursussen

Dieuwertje Duijn

- 22-04-2025: Cursus Copilot en AI

Sander Gerritsen

- 22-04-2025: Copilot en AI – Westfriesland Academie / Westhaghe Training & Advies, Hoorn
- 14-04-2025: BHV- EHBO
- 08-09-2025: BHV – ontruiming

Anne de Groot

- 22-04-2025: Cursus Copilot en AI, Westfriesland Academie / Westhaghe Training & Advies, Hoorn

Jasper Leek

- 22 april Copilot en AI – Westfriesland Academie / Westhaghe Training & Advies, Hoorn

Fleur Schinning

- 14-04-2025: BHV herhaling Eerste Hulp – Westfriesland Academie
- 17-04-2025: Seminar Publieksparticipatie – Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
- 22-04-2025: Cursus Copilot en AI – Westfriesland Academie / Westhaghe Training & Advies, Hoorn
- 02-10-2025: BHV herhaling Brand, Communicatie en Ontruiming – Westfriesland Academie

Christiaan Schrickx

- 14-01-2025: seminar digitaal werken in de archeologie
- 14-04-2025: BHV Eerste Hulp
- 22-04-2025: Cursus Copilot en AI
- 98-09-2025: BHV Brand, communicatie en ontruiming
- 16-12-2025: Generieke Poortinstructie

Carla Soonius

- 22-04-2025: Cursus ChatGPT en AI (gemeente Hoorn, Het werklokaal)

Bart ter Steege

- 17-04-2025: Seminar Publieksparticipatie – Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
- 22-04-2025: Cursus Copilot en AI – Westfriesland Academie / Westhaghe Training & Advies, Hoorn

Sil Veenstra

- 14-04-2025: BHV herhaling Eerste Hulp – Westfriesland Academie
- 22-04-2025: Cursus Copilot en AI – Westfriesland Academie / Westhaghe Training & Advies, Hoorn
- 02-10-2025: BHV herhaling Brand, Communicatie en Ontruiming – Westfriesland Academie

6. Lezingen

Michiel Bartels

- 15-02-2025: Lezing Vrienden van het Stoommachinemuseum te Medemblik: De Slag op de Zuiderzee
- 22+23+24-07-2025: Seminar Preserving and sustaining our common memories, international conference on underwater cultural heritage (Kaohsiung, Taiwan, ROC), lezing: Diving in murky waters. Practice, piracy, policy, and protection in Dutch maritime archaeology focussing on the roads of Texel Island (NL)
- 20-08-2025: Hoogkarspel lezing: De zoektocht naar kasteel Wijdenes
- 30+31-10-2025: Burg Haamstede, Early Medieval Ring Fortresses, Ringwalburgencongres
- 06+07-11-2025: Aken, Duitsland Exchange 2025 Keramiktagung; Beauvais Ceramics in the Netherlands
- 15-11-2025: Formerum Terschelling. Skylge myn Lantse: De dijken van de Zuiderzee.
- 21-11-2025: Rotterdam Reuvensdagen, Piepers, Friezen en Vikingfantasieën

Dieuwertje Duijn

- 09-01-2025: Onderzoek naar stolpboerderijen, voor Historische Vereniging Obdam-Hensbroek
- 18-03-2025: Onderzoek naar stolpboerderijen, voor Historische Vereniging Andijk
- 28-03-2025: Onderzoek naar een stolpboerderij in Wognum, Bouwhistorisch Platform bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort
- 10-04-2025: De middeleeuwse stadsverdediging van Enkhuizen, voor Historische Vereniging Enkhuizen
- 14-10-2025: Onderzoek naar stolpboerderijen, voor KBO Spierdijk
- 08-11-2025: De ondergrondse stolp, voor Boerderijentichting Noord-Holland
- 21-11-2025: Archeologisch begeleiden, Reuvensdagen in Rotterdam

Sander Gerritsen

- 03-08-2025: Presentatie over de opgraving Rotonde Aartswoud en de Westfriese Omringdijk tijdens de expo 'Strijd tegen het water' in het Rundveemuseum in Aartswoud
- 20-10-2025: "Gek is Leuk!" De laatmiddeleeuwse sluis van Etersheim, tijdens expert meeting in Hoorn
- 20-11-2025: Tijdens de Reuvensdagen, begeleiding sessie 'Erven vol energie: het archeologische verhaal van het grote molensterven'
- 20-11-2025: Tijdens de Reuvensdagen, begeleiding sessie 'Op zoek naar verdwenen werelden: onderwatererfgoed ontrafeld'
- 21-11-2025: Tijdens de Reuvensdagen, presentatie sessie 'MAND!'
- 21-11-2025: Tijdens de Reuvensdagen, begeleiding sessie 'Zin en onzin van archeologische begeleidingen – tussen plicht en potentie'
- 16-12-2025: Presentatie 'De vroegmiddeleeuwse archeologie van Texel in vogelvlucht, Rijkuniversiteit Groningen

Jasper Leek

- 27-04-2025: Lezing 'Wijken voor water', Historverkol
- 20-11-2025: Tijdens de Reuvensdagen, 'Op zoek naar verdwenen werelden: onderwatererfgoed ontrafeld'

Fleur Schinning

- 21-11-2025: Koeienkerk in Zijdewind (MAND! Sessie) – Reuvensdagen, Rotterdam

Christiaan Schrickx

- 08-01-2025: Archeologie in Hoorn, KBO, Hoorn
- 25-03-2025: Hoorn in 1356, De stad is jarig, Hoorn
- 25-10-2025: Glas van Sonck en Coninck, Stichting het Historisch Gebruiksglas, Leiden

Carla Soonius

- 05-10-2025: verzorgen twee kindercolleges in Huis van Hilde, ter ere van 10 jaar Huis van Hilde

Bart ter Steege

- 20-11-2025: 300 jaar industrie aan de Wijzend, Spanbroek- Reuvensdagen, Rotterdam
- 21-11-2025: Koeienkerk in Zijdewind (MAND! Sessie) – Reuvensdagen, Rotterdam

Bijlage 2 - Verschenen rapporten (WAR) en notities (WAN)

West-Friese Archeologische Rapporten

Gerritsen, S., 2025. Herberg aan de Eertswouder gouw. Archeologisch proefsleuvenonderzoek en opgraving ter hoogte van de rotonde N239 bij Aartswoud in de gemeente Opmeer. *West-Friese Archeologische Rapporten* 187. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., Ruijter, L. & Schrickx, C.P., 2025. Een langhuis uit de 18de eeuw. Archeologische en bouwhistorische waarnemingen in Zuideruitweg 32 in Wijdenes, gemeente Drechterland. *West-Friese Archeologische Rapporten* 189. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2025. Archeologie langs de Keesomlaan. Een archeologische opgraving op de plek van de voormalige Thijsseschool in Den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 192. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J. & Verhoeven, A., 2025. Waar boeren ploeterden, woonplaatsen verzopen en kogelpotten vertelden. Archeologisch onderzoek naar middeleeuwse bewoning in nieuwbouwwijk De Tuinen II in Ursem, gemeente Koggenland. *West-Friese Archeologische Rapporten* 193. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M. & Schrickx, C.P., 2025. “Een hegte, sterke en welgelegen houtsaagmoolen”. Archeologisch en historisch onderzoek naar de houtzaagmolen van Spanbroek, gemeente Opmeer. *West-Friese Archeologische Rapporten* 194. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Ter Steege, B.C., 2025. Huis en haard aan de Dorpsstraat. Een archeologische opgraving op het perceel Dorpsstraat 29 in Nibbixwoud, gemeente Medemblik. *West-Friese Archeologische Rapporten* 195. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schricks, C.P., 2025. Een perceel tussen het West en de Proostensteeg. Een archeologische waarneming aan West 43 in Hoorn, gemeente Hoorn. *West-Friese Archeologische Rapporten* 196. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Raven, C.L. & Gerritsen, S., 2025. Het achtererf van een 17de-eeuwse stolpboerderij. Archeologisch onderzoek aan de Dorpsstraat 39 te Obdam, gemeente Koggenland. *West-Friese Archeologische Rapporten* 197. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schricks, C.P., 2025. De beerput van Sonck en Coninck. Vondsten en consumptieafval uit een beerput achter een regentenpand aan de Ramen in Hoorn (1638–1735). *West-Friese Archeologische Rapporten* 198. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schricks, C.P., 2025. Lakzegels van Albert Coninck en Cornelis van der Straten. Lakzegels van een opgraving aan het Nieuwe Noord in Hoorn. *West-Friese Archeologische Rapporten* 199. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2025. Het Oosterhoofd van de Rommelhaven. Archeologisch onderzoek tijdens werkzaamheden aan de Harlingersteiger in Enkhuizen. *West-Friese Archeologische Rapporten* 200. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M. & Schrickx, C.P., 2025. Twee huizen op de stadsmuur. Archeologisch onderzoek binnen Bocht 15 in Enkhuizen, gemeente Enkhuizen. *West-Friese Archeologische Rapporten* 201. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

West-Friese Archeologische Notities

Schrickx, C.P., 2025. Klooster Nieuwlicht. Archeologisch bureauonderzoek Koewijzend 32 in Westerblokker, gemeente Hoorn. *West-Friese Archeologische Rapporten* 77. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

De Groot, A.S., Soonius, C.M. & De Haas, J.M., 2025. Toelichting Cultuurhistorische Elementenkaart gemeente Texel. De verbinding tussen vaak onzichtbare archeologie, aanwezige natuur en gebouwd erfgoed. *West-Friese Archeologische Rapporten* 78. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

De Groot, A.S. & Soonius, C.M., 2025. Toelichting Cultuurhistorische Elementenkaart gemeente Hollands Kroon. De verbinding tussen vaak onzichtbare archeologie, aanwezige natuur en gebouwd erfgoed. *West-Friese Archeologische Rapporten* 79. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Veenstra, S.Y.M. & Bartels, M.H., 2025. Toelichting Beleidskaart Waterbodems gemeente Hollands Kroon. Richtlijnen voor het behoud van archeologische schatten in de waterbodems van Hollands Kroon. *West-Friese Archeologische Rapporten* 80. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

De Groot, A.S. & Duijn, D.M., 2025. Koninginneweg – Breestraat. Archeologisch bureauonderzoek Koninginneweg – Breestraat in Opmeer, gemeente Opmeer. *West-Friese Archeologische Rapporten* 81. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schrickx, C.P., 2025. Kelders, kaas en kandelabertegels. Een archeologische waarneming aan Korenmarkt 7 in Hoorn, gemeente Hoorn. *West-Friese Archeologische Rapporten* 82. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

